

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษที่สอนด้วยเทคนิค CIRC กับการเรียนที่สอนแบบปกติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอศุขอุปถัมภ์ สามพราน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544
2. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6)
3. การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
4. การเรียนแบบร่วมมือ
5. เทคนิค CIRC
6. ชุดการเรียนรู้
7. เจตคติ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ 2544 ข: 1-34) เป็นหลักสูตรแกนกลางระดับชาติ มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้บนพื้นฐานความเป็นไทยตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล หลักสูตรนี้สามารถนำไปใช้จัดการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรมและกระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญเป็นที่สุด โดยเห็นว่าทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และหลักสูตรจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ เนื้อหาเน้นความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์

ทรงเป็นประมุข ความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมอย่างสมดุล ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

1. หลักการของหลักสูตร

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวนโยบายจัดการศึกษาของประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ (2544 ข: 4) จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

2. จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ กระทรวงศึกษาธิการ (2544 ข: 5) จึงกำหนดจุดมุ่งหมายมาตรฐานการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสาร และเทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์

4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญหา และทักษะในการดำเนินชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6)

1. โครงสร้างของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

กรมวิชาการ (2544 ข: 8) กำหนดระดับความสามารถทางภาษาและพัฒนาผู้เรียน (Proficiency-based Level) เป็นสำคัญ โดยแบ่งโครงสร้างของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็น 4 ระดับ คือ

1. ช่วงชั้น 1 (ป.1-3) ระดับเตรียมความพร้อม (Preparing Level)
2. ช่วงชั้น 2 (ป.4-6) ระดับคั้น (Beginner Level)
3. ช่วงชั้น 3 (ม.1-3) ระดับกำลังพัฒนา (Developing Level)
4. ช่วงชั้น 4 (ม.4-6) ระดับก้าวหน้า (Expanding Level)

2. สาระ (Strands)

กรมวิชาการ (2544 ข: 9) กล่าวว่า กรอบเนื้อหา หรือขอบข่ายองค์ความรู้ ที่จัดเป็นหมวดหมู่ของเนื้อหาเฉพาะอย่าง เป็นระบบสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำแนกได้เป็น 4 สาระ คือ

- สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร
- สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม
- สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
- สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก

สาระที่ 1: ภาษาเพื่อการสื่อสารสำหรับช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – ป.6)

มาตรฐาน ค 1.1 เข้าใจกระบวนการฟัง และการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. เข้าใจคำสั่ง คำขอร้อง ภาษาท่าทาง คำแนะนำ ในสถานศึกษา และ สังคมรอบตัว	- ภาษาท่าทาง ประโยคคำสั่ง คำขอร้อง และ คำแนะนำ
2. อ่านออกเสียงคำ กลุ่มคำ และประโยคง่ายๆ ได้ ถูกต้องตามหลักการอ่านออกเสียง	- คำ กลุ่มคำ และประโยค - หลักการอ่านออกเสียง
3. เข้าใจประโยค ข้อความสั้นๆ โดยถ่ายโอน เป็นภาพหรือสัญลักษณ์และ ถ่ายโอนข้อมูล จากภาพ หรือสัญลักษณ์เป็นประโยค	- ประโยคและข้อความสั้นๆ
4. เข้าใจบทสนทนา เรื่องสั้น ๆ และเรื่องเล่า	- บทสนทนา เรื่องสั้น ๆ และเรื่องเล่า

มาตรฐาน ค 1.2 : มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และแสดงความรู้สึก และความคิดเห็น โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสม เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. ใช้ภาษาง่าย ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยใช้นวัตกรรมง่าย ๆ และสื่อเทคโนโลยี ที่มีอยู่ในสถานศึกษา	- ภาษาที่ใช้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
2. ใช้ภาษาต่างๆ เพื่อแสดงความต้องการของตน เสนอความช่วยเหลือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา	- ภาษาที่ใช้แสดงความต้องการของตน - ความช่วยเหลือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
3. ใช้ภาษาต่างๆ เพื่อขอและให้ข้อมูล อธิบายเกี่ยวกับบุคคล และสิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน และสร้างองค์ความรู้ โดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษา	- ภาษาที่ใช้ในการขอและให้ข้อมูล - ภาษาที่ใช้ในการอธิบายเกี่ยวกับบุคคล และ สิ่งต่าง ๆ

4. ใช้ภาษาต่างๆ เพื่อแสดงความรู้สึกของคน และบอกเหตุผลโดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษาและผลจากการฝึกทักษะต่างๆ	- ภาษาที่ใช้แสดงความรู้สึกของคน และบอกเหตุผล
---	--

มาตรฐาน ค 1.3 : เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสาร ข้อมูล ความคิดเห็นและความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ และมีสุนทรียภาพ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. ให้ข้อมูลง่ายๆ เกี่ยวกับ ตนเอง ครอบครัว และสถานศึกษาด้วยข้อความสั้นๆ	- ภาษาที่ใช้ในการให้ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว และสถานศึกษา
2. นำเสนอความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่ใกล้ตัว	- ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ เรื่องต่าง ๆ ที่ใกล้ตัว
3. นำเสนอความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องต่างๆ ที่ใกล้ตัวได้ อย่างมีวิจารณญาณ	- ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องต่าง ๆ ที่ใกล้ตัว
4. นำเสนอบทเพลงหรือ บทกวีที่เป็นที่รู้จักหรือข้อมูลจากสื่อประเภทต่าง ๆ ตามความสนใจด้วยความสนุกสนาน	- ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอบทเพลงหรือบทกวี

สาระที่ 2: ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ค 2.1 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. เข้าใจรูปแบบ พฤติกรรม และการใช้ถ้อยคำ สำนวนในการติดต่อกับผู้สัมพันธ์ตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	- รูปแบบ พฤติกรรม และการใช้ถ้อยคำ สำนวน
2. รู้จักขนบธรรมเนียมประเพณี เทศกาลงานฉลองในวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	- ขนบธรรมเนียม ประเพณี เทศกาลและงานฉลอง

มาตรฐาน ค 2.2 : เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรม
ของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. เข้าใจความแตกต่างระหว่างภาษาอังกฤษกับภาษาไทยในเรื่องเสียง สระ พยัญชนะ คำ วลี ประโยค และ ข้อความง่ายๆ และ นำไปใช้อย่างถูกต้อง	- เสียงสระ พยัญชนะ คำ วลี ประโยค และ ข้อความง่ายๆ
2. เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาและนำไปใช้อย่างเหมาะสม	- วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา - วัฒนธรรมของไทย
3. เห็นประโยชน์ของการรู้ภาษาอังกฤษในการแสวงหาความรู้ ความบันเทิง และการเข้าสู่สังคม	- ภาษาที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ ความบันเทิง และการเข้าสู่สังคม
4. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม	- กิจกรรมทางภาษาและ วัฒนธรรม

สาระที่ 3 : ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ค 3.1 : ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้
อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. เข้าใจและถ่ายทอดเนื้อหาสาระภาษาอังกฤษง่าย ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ	- ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
2. เข้าใจและถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เป็นภาษาอังกฤษ	- เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

สาระที่ 4 : ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ค 4.1 : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา
ชุมชนและสังคม

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. ใช้ภาษาอังกฤษตาม สถานการณ์ต่างๆ ในสถานศึกษา ด้วยวิธีการ และรูปแบบง่ายๆ	- ภาษาที่ใช้ตามสถานการณ์ต่างๆ
2. ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารกับบุคคลภายในสถานศึกษา	- ภาษาที่ใช้สื่อสารกับบุคคล

มาตรฐาน ค 4.2 : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การศึกษาต่อการประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริง	- ภาษาที่ใช้สื่อสารเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ
2. ใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเหมาะสม	- ภาษาในการแสดงความคิดเห็น - ภาษาที่ใช้ในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น

การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้นเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยครูสอนเนื้อหาภาษาให้นักเรียนเข้าใจรูปแบบและความหมาย จากนั้นให้นักเรียนฝึกภาษาตามที่ครูสอน แล้วนำไปใช้ในกิจกรรมกลุ่มหรือกิจกรรมคู่ในทักษะต่าง ๆ (กรมวิชาการ 2544 ก: 16-17)

ฟินอคคิโอโร และบรัมฟิต (Finocchiaro and Brumfit 1983: 91-93) ได้สรุปแนวคิดในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารว่าจะต้องเน้นความหมายเป็นสำคัญ เริ่มด้วยการใช้บทสนทนา เน้นหน้าที่ของภาษาในการสื่อสารโดยไม่ท่องจำ มีการจัดเนื้อหาเป็นบริบท หลักการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารต้องมีประสิทธิภาพ นักเรียนสามารถออกเสียงได้ชัดเจนมีกิจกรรมในการสื่อสารและมีเป้าหมายในการสื่อสาร อ่านและเขียน มีลำดับขั้นตอนในการเลือกเนื้อหาเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นให้นักเรียนพยายามสื่อสารกับเพื่อนและครู เริ่มจากการฟัง

การพูด อ่าน และเขียน สามารถสร้างสรรค์ภาษาด้วยการลองผิดลองถูกด้วยตนเอง นักเรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ในสถานการณ์จริง โดยการทำกิจกรรมทางภาษาร่วมกับผู้อื่นเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม ภาษาที่นักเรียนใช้ในการสื่อสารจะแตกต่างจากภาษาที่ครูสอนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร และลักษณะการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารควรมุ่งสอนให้เกิดทักษะทั้ง 4 แบบบูรณาการ

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2539: 42-43) ได้เสนอการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารดังนี้

1. เนื้อหาที่จะนำมาใช้ควรเอื้อต่อการนำมาแสดงบทบาทสมมุติ ละครสั้น ตลอดจนนำมาแก้ปัญหาหรืออภิปรายทั้งในกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ หรือได้วาที
2. นักเรียนควรมีโอกาสฟังและพูด หรือสนทนาอภิปรายในสถานการณ์ที่ใช้ในชีวิตจริงได้ เช่น การจัดซื้อของการต่อรองเจรจา การเชิญชวน การอธิบาย การร่วมงานเลี้ยง การสัมภาษณ์ การทำงาน การรายงานข่าว โทรทัศน์ วิทยุ
3. ครูควรจัดให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ จัดลำดับเรื่องราวหรืองานที่จะต้องทำก่อนหลัง ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน ในกิจกรรมหรือร่วมงานที่แสดงวัฒนธรรมนานาชาติ
4. ครูควรนำรายการโทรทัศน์หรือวิดีโอเทป มาเป็นต้นแบบของการสื่อสารที่ต้องใช้คำพูดและไม่ใช้คำพูด เพื่อให้นักเรียนสังเกต ลอกเลียนแบบกลวิธีการสื่อสาร เช่น การใช้เสียงสูงต่ำ การอุทาน ตลอดจนการใช้สีหน้าท่าทาง
5. ในขณะที่เตรียมบทสนทนาไม่ว่าจะพูดหรือเขียน นักเรียนควรมีโอกาสฝึกออกเสียงกับเพื่อน ๆ กำหนดบทบาทเพื่อน ๆ หรือได้ปรึกษาหารือเป็นภาษาอังกฤษกับเพื่อน ๆ
6. ครูควรเน้นความรู้ทางวัฒนธรรมในการสื่อสาร และนำมาเป็นข้อมูลให้นักเรียนได้แสดงออก อภิปรายเกี่ยวกับค่านิยมและการเลือกใช้ภาษาเฉพาะกลุ่ม ในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย
7. ครูเรียนควรมีโอกาสใช้ภาษาที่ถูกต้องเท่าที่จะทำได้ เพราะภาษาที่ถูกต้องจะช่วยสื่อความหมายได้ตรงกับที่ผู้พูดตั้งใจมากที่สุด การจัดกิจกรรมฝึกการใช้ภาษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง
8. ครูสอนควรจัดโอกาสให้ได้สนทนาหรือได้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในลักษณะการศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study)
9. นักเรียนควรมีโอกาสเข้าร่วมชมรมเกี่ยวกับภาษาและมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษาด้วย

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2535: 108-109) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่มุ่งสอนให้นักเรียนเกิดทักษะและความสามารถดังต่อไปนี้

1. ความสามารถด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ของภาษา (Grammatical Competence) คือความสามารถทางภาษาทางด้านภาษาพูดและที่ไม่ใช่ภาษาพูด ประกอบด้วยความรู้ในเรื่องการใช้คำศัพท์ กฎเกณฑ์ การวางรูปประโยค การออกเสียง และความหมายตามรูปคำ

2. ความสามารถด้านภาษาศาสตร์แห่งสังคม (Sociolinguistic Competence) คือความสามารถในการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์ของบุคคลทางสังคมที่แตกต่างกัน โดยเน้นที่ความเหมาะสมทางความหมาย เช่น เจตคติ วาทพฤติกรรม รวมทั้งความเหมาะสมในรูปประโยคด้วย เช่น ทำเนียบภาษา ภาษาท่าทาง การแสดงออกโดยใช้ข้อความ และระดับเสียง

3. ความสามารถในการสัมพันธ์ข้อความ (Discourse Competence) คือความสามารถในการรวบรวม และตีความของรูปประโยค และความหมายเพื่อให้ได้ใจความโดยรวมในข้อความทั้งข้อความที่พูดและเขียน

4. ความสามารถด้านกลวิธีในการสื่อสาร (Strategic Communicative Competence) คือความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อสารทั้งด้านภาษาพูดและภาษาท่าทาง ทั้งนี้เพื่อให้การสื่อสารต้องสัมฤทธิ์ผลซึ่งเป็นผลมาจากการมีความสามารถทางภาษาไม่เพียงพอหรือมีข้อจำกัดในการแสดงออกในการสื่อสารกลวิธีต่าง ๆ ที่ใช้ในการสื่อสาร เช่น การใช้พจนานุกรม การใช้ข้อความหรือวลี อธิบายคำรวมทั้งการใช้ท่าทางต่าง ๆ ด้วย

1. การสอนอ่านเพื่อการสื่อสาร

การอ่านเพื่อการสื่อสารมุ่งเน้นเพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียน ในการใช้ภาษาตามความมุ่งหมายในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งการสอนอ่านเพื่อการสื่อสารเป็นบันไดสู่กิจกรรมต่างๆ ที่ต้องใช้ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน

สมิตรา อังวิณะกุล (2535: 178) กล่าวว่า การอ่านเพื่อการสื่อสาร เป็นการอ่านเพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่งที่นอกเหนือไปจากการอ่านเพื่อการศึกษาภาษาในชีวิตจริง การอ่านสิ่งต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โฆษณา นิทาน บทร้อยกรอง ผู้อ่านไม่ได้สนใจตัวภาษา แต่สนใจเพียงสาระที่ได้รับ หลังจากนั้นอาจมีการแสดงออกต่อสิ่งที่อ่านในรูปแบบต่างๆ เช่น เมื่ออ่านพบประกาศสมัครงานก็อาจจะเขียนจดหมายไปสมัคร หรือไปเล่าให้เพื่อนฟัง ถึงความสนุกสนานที่ได้รับจากการอ่านนิทาน หรือ นวนิยาย โดยมีขั้นตอนในการสอนอ่านเพื่อการสื่อสาร ดังนี้

1. ขั้นตอนอ่าน (Pre-reading) เป็นการสร้างความสนใจ และปูพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านแก่นักเรียน ตัวอย่างกิจกรรมที่ใช้ในขั้นนี้ ได้แก่ ให้นักเรียนคาดคะเนเรื่องที่จะอ่าน เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนคิดถึงความรู้เดิมแล้วนำมาสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน ให้นักเรียนเดาความหมายจากบริบท โดยดูจากประโยคข้างเคียง หรือจากรูปภาพและการแสดงท่าทาง

2. ชั้นระหว่างการอ่าน (While-reading) เป็นการทำความเข้าใจ โครงสร้างและเนื้อความ ในเรื่องที่อ่าน กิจกรรมในขั้นนี้ได้แก่ การลำดับเรื่องโดยตัดเรื่องออกเป็นส่วนๆ (Strip Story) อาจจะเป็นย่อหน้าหรือเป็นประโยคก็ได้ แล้วนักเรียนทำการลำดับข้อความกันเอง เขียนแผนผังโยง ความสำคัญของเรื่อง (Semantic Mapping) เติมข้อความลงในแผนผังของเนื้อเรื่อง (Graphic Organizer) เล่าเรื่องโดยสรุป (Conclusion)

3. ชั้นหลังการอ่าน (Post-reading) เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน กิจกรรม ที่ทำอาจจะเป็นการถ่ายโอนไปสู่ทักษะอื่นๆ เช่น ทักษะการพูดและการเขียนได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2539 ก: 33) ได้เสนอลำดับขั้นตอนการสอนอ่านเพื่อการสื่อสาร ไว้ 3 ชั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 กิจกรรมก่อนอ่าน (Pre-Reading Activity) ครูสามารถทำกิจกรรมที่จะกระตุ้น ให้นักเรียนให้เกิดความอยากรู้และสนใจต่อสิ่งที่จะอ่าน กระตุ้นให้นักเรียนระลึกถึงความรู้เดิม ประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังจะอ่าน และสร้างแนวทางในการคิดหาความรู้ใหม่ได้โดยใช้ สื่อการเรียนการสอนต่างๆ เช่น เกมส์ เพลง การสาธิต การแสดงใบ้ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 กิจกรรมขณะอ่าน (While-Reading Activity) เป็นการนำเสนอเรื่องที่จะอ่าน เป็นครั้งแรก ซึ่งสามารถอ่านได้ทั้งแบบออกเสียง และอ่านในใจ ขั้นตอนนี้มีจุดใหญ่ตรงสร้าง กระบวนการคิดด้วยวิธีต่างๆ วิธีที่ง่ายที่สุดคือ การตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน คำถามนั้นจะต้องใช้เวลาเพียงพอในการคิดหาคำตอบได้ด้วยตนเอง และการถามจะต้องใช้รูปแบบ ในการถามถึงข้อมูลย้อนกลับ และความรู้เพิ่มขึ้นทีละนิด ใช้คำอำเพื่อตรวจสอบความเข้าใจเป็น ระยะ

ขั้นที่ 3 กิจกรรมหลังอ่าน (Post-Reading Activity) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการสอน อ่าน มีจุดประสงค์เพื่อย้ำความเข้าใจของเรื่องที่อ่านให้มากขึ้น และสร้างความประทับใจด้วย กิจกรรมที่สนุกสนาน และเน้นเรื่องการแสดงออกถึงความเข้าใจในสิ่งที่เรียน

โรเจอร์ส (Rogers 1988: 468) กล่าวถึงขั้นตอนในการอ่านเพื่อการสื่อสาร ดังนี้

1. ขั้นก่อนอ่าน จะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากทำกิจกรรม หรือ เป็นการสร้างความ สนใจในเนื้อเรื่องที่อ่าน และเป็นการปูพื้นความรู้ในเรื่องที่จะอ่าน โดยอาจจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ให้คาดคะเนเรื่องที่อ่าน ให้เดาความหมายจากบริบทโดยดูจากประโยคข้างเคียง หรือการทำนาย เรื่องจากหัวเรื่อง ซึ่งอาจจะใช้ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมเข้ามาช่วย

2. ชั้นระหว่างการอ่าน ในขั้นนี้ นักเรียนจะทราบว่าคุณประสงค์การอ่านคืออะไร และเป็นขั้นที่นักเรียนได้ฝึกทำกิจกรรมในขณะที่อ่านเนื้อเรื่อง จากนั้นนักเรียนยังสามารถอ่านแบบเร็วๆ หรืออ่านแบบหารายละเอียด เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ลำดับเรื่องซึ่งทำในลักษณะของการ

ตัดเรื่องราวออกเป็นส่วนๆ ให้สรุปความโดยให้นักเรียนอนุมานจากเรื่องที่อ่านทั้งหมด และครูอาจให้สรุปหรือตั้งชื่อเรื่องให้แปลกไปจากชื่อ หรือเรื่องเดิม

3. ชั้นหลังการอ่าน เป็นขั้นที่นักเรียนจะได้แสดงผลลัพธ์ หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ซึ่งเป็นสิ่งที่จะสะท้อนให้เห็นสิ่งที่นักเรียนได้อ่านมาแล้ว ด้วยการให้ภาระงาน

นอกจากนี้ เกบฮาร์ด (Gebhard 1985: 16-20) ได้เสนอหลักการอ่านสำหรับครูที่สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ หรือเป็นภาษาที่สอง เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จไว้ ดังนี้

1. การฝึกฝนการอ่านช่วยให้นักเรียนเรียนสามารถอ่านได้ เพราะยิ่งนักเรียนใช้เวลาในการอ่านเท่าไร ก็ยิ่งเป็นผู้อ่านที่ดีมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ดังนั้น ครูต้องพูดให้น้อยลงและให้นักเรียนได้อ่านมากขึ้นในช่วงที่สอน นอกจากนี้ครูอาจใช้วิธีทำเอกสารประกอบการสอนเพื่ออธิบายคำศัพท์หรือ โครงสร้างยากๆ โดยครูไม่ต้องเสียเวลาอธิบาย แต่ให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเองจากเอกสาร

2. บทอ่านที่มีความหมายต่อนักเรียน และอยู่ในความสนใจของนักเรียนย่อมมีผลให้การเรียนประสบความสำเร็จมากกว่า ครูควรสอบถามความสนใจจากนักเรียน แล้วจัดมุมการอ่านเพื่อตอบสนองความสนใจของนักเรียนที่แตกต่างกัน

3. ภาษาซ้ำๆ ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้การอ่านจากความซ้ำซ้อนในประโยคหรือคำที่มีความหมายคล้ายกันจากข้อความที่อ่าน บางครั้งอาจเป็นคำตรงกันข้าม หรือการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ครูช่วยชี้ให้เห็นว่า นักเรียนอาจเดาความหมายของคำหรือประโยค จากคิ้วและท่าทางที่ปรากฏในข้อความ

4. การเสริมข้อมูลเพิ่มเติมช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้การอ่านได้ เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีประสบการณ์แตกต่างกัน ครูจึงควรให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อให้นักเรียนอ่านเรื่องนั้นด้วยความเข้าใจยิ่งขึ้น

5. การอ่านเป็นกลุ่มคำช่วยให้การจับใจความดีขึ้น การอ่านเพื่อความเข้าใจไม่ควรอ่านแบบคำต่อคำหรือต้องรู้ความหมายทุกคำ แต่ควรอ่านเป็นกลุ่มคำเพื่อจับใจความได้ดียิ่งขึ้น ครูอาจช่วยเหลือในตอนแรก ในการแบ่งคำเป็นกลุ่มๆ ให้อ่าน ฝึกให้นักเรียนแบ่งคำเป็นกลุ่มเองจากกลุ่มคำสั้นๆ แล้วขยายให้ยาวขึ้น หรืออาจใช้เนื้อเพลงหรือบทละครสั้นๆ ช่วยในการฝึกอ่าน

6. สื่อการสอนช่วยเพิ่มความเข้าใจในการอ่านแก่นักเรียน การใช้รูปภาพ ของจริง เครื่องมือต่างๆ สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านดีขึ้น และสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

7. บรรยากาศในการเรียนการสอน ควรเป็น ไปอย่างผ่อนคลายไม่เคร่งครัด การให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมเป็นกลุ่มและทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านกันเอง โดยมีครูคอยช่วยเหลือเมื่อนักเรียนต้องการ จะทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่เคร่งเครียด และเกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น

จากแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนอ่านเพื่อการสื่อสารสรุปได้ว่า หลักในการสอนอ่านจะต้องประกอบด้วย การให้นักเรียน ได้ฝึกฝนการอ่านด้วยตนเอง การนำเสนอบทอ่านที่มีความหมาย การเสริมข้อมูลเพิ่มเติมให้กับนักเรียน การใช้สื่อการสอนช่วยในการอ่าน ตลอดจนการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้การสอนอ่านเพื่อการสื่อสารมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ขั้นตอนในการอ่านเพื่อการสื่อสารยังแบ่งเป็นขั้นตอนใหญ่ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการอ่าน ขั้นตอนที่อ่านหรือระหว่างที่อ่าน และขั้นหลังการอ่าน ในแต่ละขั้นตอนสามารถเลือกใช้กิจกรรมได้อย่างหลากหลายตามความเหมาะสม เพื่อส่งเสริมความสนใจ ความรู้ความเข้าใจในการอ่าน และพัฒนาความคิดของนักเรียน ซึ่งจะเป็นผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จด้านการอ่าน

การวัดและการประเมินผลการสอนอ่านเพื่อการสื่อสาร เป็นกระบวนการที่จะต้องทำควบคู่ไปกับกระบวนการสอน เมื่อครูดำเนินการสอนแบบใด ก็ควรวัดและประเมินผลให้ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัด การสอนอ่านภาษาอังกฤษในปัจจุบัน ครูต้องฝึกและสอนให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ การวัดและประเมินผลการอ่านจึงต้องเน้นการอ่านเพื่อความเข้าใจ และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการอ่านคือ การทดสอบ โดยครูจะเป็นผู้สร้างแบบทดสอบเพื่อวัดและประเมินความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษตามคุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบ ศึกษารูปแบบตลอดจนวิธีการเขียนข้อสอบหรือคำถามเพื่อวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง (สำเนา บุญเรืองรัตน์ 2537:19-35)

ฟินอคคิโอโรและบรัมมฟิต (Finocchiaro and Brummfit 1983: 16) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการอ่านเพื่อการสื่อสารที่นิยมใช้มี 2 แบบคือ

1. แบบทดสอบอัตนัย (Subjective Test) หมายถึง แบบความเรียงที่ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน โดยเขียนคำตอบเป็นประโยคหรือข้อความ

2. แบบทดสอบปรนัย (Objective Test) หมายถึง แบบทดสอบแบบเลือกตอบ แบบถูกผิด แบบจับคู่ และแบบเติมคำ เป็นต้น

ในการวัดผลประเมินผลการอ่านภาษาอังกฤษ มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดความเข้าใจในการอ่าน ส่วนมากนิยมใช้แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) เนื่องจากสามารถถามได้ครอบคลุมเนื้อหา และวัดได้กับนักเรียนทุกระดับ การตรวจให้คะแนนสะดวก รวดเร็ว มีความเที่ยงตรงต่อการคิดค่าคะแนน ซึ่งอังตรา วงศ์โสธร (2539:115-116) ได้สรุปข้อดีของแบบทดสอบ

ชนิดเลือกตอบว่า เป็นแบบทดสอบที่มีความเชื่อมั่นสูง สะดวกในการให้คะแนน เพราะมีคำตอบที่ถูกเพียงคำตอบเดียวและใช้เวลาในการทำแบบทดสอบน้อย

สำหรับสิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผลการอ่าน โดยใช้แบบทดสอบชนิดปรนัยแบบเลือกตอบนี้ แมคเซน(Madsen 1983:89-92 อ้างถึงใน วรพธรรม สัทธิลีศ 2538:17) ได้ให้ความเห็นว่าควรประเมินด้านต่างๆ ดังนี้

1. โครงสร้างประโยค โดยวัดและประเมินในระดับตีความประโยค หรือข้อความ ด้วยการกำหนดประโยคหรือวลีมาให้ แล้วให้เลือกประโยคหรือวลี ที่มีโครงสร้างแตกต่างจากประโยคที่กำหนดให้ แต่ยังคงรักษาเนื้อหาและความหมายเดิมไว้

2. ใจความสำคัญและรายละเอียดสำคัญ เช่น ให้เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับข้อความที่อ่าน ในการวัดและประเมินผลระดับนี้ นักเรียนจะต้องวิเคราะห์ประโยคต่างๆที่อ่านมากกว่า 1 ประโยค จึงจะตั้งชื่อเรื่องได้

3. ใจความของเรื่องซึ่งปรากฏโดยนัย คือ ไม่ปรากฏโดยตรงในเนื้อเรื่อง แต่ผู้อ่านจะต้องตีความหมายให้ถูกต้องตามเนื้อเรื่อง

สรุปแล้ว การวัดและประเมินผล สามารถวัดและประเมินความเข้าใจในด้านต่างๆได้ เช่น ความหมายของคำ วลี ประโยคและข้อความ ใจความสำคัญของเรื่อง รายละเอียดของเรื่อง การตีความ ลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง และเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประโยค ดังนั้นในการสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อการสื่อสาร ครูต้องวัดความเข้าใจในด้านต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น

2. การสอนเขียนเพื่อการสื่อสาร

การเขียนเป็นทักษะที่มีความจำเป็นไม่น้อยกว่าทักษะอื่นๆ ทั้งนี้เนื่องจากการเขียนเป็นข้อมูลสำหรับอ้างอิงในทุกโอกาส การเขียนเป็นกระบวนการทางความคิดโดยการเรียบเรียงถ้อยคำ วลี ประโยคต่างๆเข้าด้วยกัน เพื่อให้ข้อความมีความหมายที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ การเขียนจึงควรเริ่มต้นจากระดับที่ง่ายไปสู่ระดับที่ยาก ในการเขียนแต่ละครั้งจำเป็นต้องวางแผนว่าจะเสนอความคิดอะไร และควรเสนอในรูปแบบใด

การเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นทักษะที่แสดงออกถึง ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร นักเรียนต้องใช้ความสามารถทางภาษาหลายๆด้าน เช่น คำศัพท์ จำนวน โครงสร้าง ไวยากรณ์ ตลอดจนเครื่องหมายวรรคตอนในการเขียน การเขียนจึงเป็นทักษะสำคัญที่นักเรียนต้องได้รับการฝึกอย่างสม่ำเสมอ

เนลสัน (Nelson 1984: 2-5) ได้เสนอแนวทางในการสอนเขียนเพื่อการสื่อสารไว้ว่า กิจกรรมการอ่านต้องสอดคล้องกันเป็นอย่างดีกับกิจกรรมการเขียน ครูควรให้นักเรียนได้มีโอกาสอ่านก่อนและทำความเข้าใจบทเรียนด้วยตนเอง แล้วนำข้อมูลที่นักเรียนแต่ละคนได้จากการอ่านมาอภิปรายร่วมกัน แล้วจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกการเขียน นอกจากนี้ วารุณี สิงห์ประสาทรสรุปว่าการสอนเขียนเพื่อการสื่อสารแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การเขียนเพื่อให้เกิดทักษะซึ่งเริ่มจากการเขียนตามแบบที่กำหนดจนสามารถเขียนได้ และการเขียนเพื่อให้รู้กลวิธีทางภาษารูปแบบ (Style) วิธีการเรียบเรียงใจความ เนื้อความ และบทสรุป

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2535: 185) ได้เสนอหลักการการฝึกทักษะการเขียนไว้ดังนี้

1. การสอนทักษะการเขียน ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกและเสริมรูปแบบภาษาที่นักเรียนคุ้นเคยมาแล้วจากการพูด การฟัง และการอ่าน
2. การควบคุมการเขียนควรลดน้อยลงตามลำดับ นักเรียนควรฝึกตอบสนองต่อสิ่งที่ครูชี้แนะด้วยตนเองทีละน้อย
3. กิจกรรมการเขียนเพื่อการสื่อสาร ควรเน้นเป็นพิเศษ หลังจากนักเรียนได้ฝึกการเขียนตามที่ครูแนะนำแล้ว นักเรียนควรมีอิสระเต็มที่ในการเขียน

นอกจากนี้ ฟลาวเวอร์ (Flower 1989: 284-285 อ้างถึงใน กันต์คนัย วรจิตติพล 2542: 14) ได้แนะนำกระบวนการเปลี่ยนความคิดออกมาเป็นภาษาเขียน ไว้ดังนี้

1. ขั้นวางแผนการเขียน (Planning Stage) เป็นกระบวนการสร้างและเรียบเรียงความคิดรวมทั้งการตั้งจุดประสงค์ในการเขียน
2. ขั้นการแปลความคิดเป็นคำอักษร (Translating Stage) เป็นขั้นใช้ความรู้ด้านกฎเกณฑ์ภาษาเพื่อสามารถถ่ายทอดความคิดได้ตามวัตถุประสงค์
3. ขั้นอ่านทบทวน (Reviewing Stage) เป็นขั้นการประเมินและตรวจทาน แก้ไข เพื่อความเหมาะสมและความชัดเจนของเรื่องที่เขียน

สุมิตรา อังวัฒนกุล(2535: 185) เสนอกิจกรรมการสอนเขียน โดยแบ่งเป็น 3 ประเภทตามลักษณะของการเขียน คือ

1. การเขียนแบบควบคุม (Controlled Writing) เป็นกิจกรรมในการสอน ทักษะการเขียน ที่ครูให้เนื้อหาและรูปแบบภาษาสำหรับนักเรียนใช้ในการเขียน เช่น รูปแบบประโยคที่ต้องการหรือข้อความสำหรับเติมให้สมบูรณ์ กิจกรรมการเขียนแบบควบคุมแต่ละกิจกรรมเป็นการเสริมแรงการใช้คำศัพท์ หรือ โครงสร้างประโยคแบบใดแบบหนึ่ง หรือเป็นกิจกรรมเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนเท่านั้น กิจกรรมการเขียนแบบควบคุม อาจเป็นการให้นักเรียนลอกข้อความ

โดยเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบบางอย่างในประโยค การเขียนแบบควบคุมนี้ นักเรียนมีโอกาสเขียนได้ถูกต้องทั้งหมด

2. การเขียนแบบมีการชี้แนะ (Guided Writing) เป็นกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการเขียนที่พัฒนาจากการเขียนแบบควบคุม โดยครูให้เนื้อหาและรูปแบบเพียงบางส่วนสำหรับนักเรียนใช้ในการเขียน ครูอาจให้ประโยคเริ่มต้น ประโยคสุดท้าย โครงร่าง คำถาม หรือข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการเขียน และนักเรียนจะมีการอภิปรายร่วมกัน จุดบันทึก แลกเปลี่ยนข้อค้นพบ และกำหนดกลยุทธ์ในการเขียนของตนเอง ข้อเขียนของแต่ละคนจึงคล้ายคลึงกัน แต่ไม่เหมือนกัน กิจกรรมการเขียนแบบชี้แนะนี้อาจจะใช้ข้อความจากสื่อเช่นภาพ หรือ การ์ตูนเคลื่อนไหวและเป็นชุด เอกสารแผ่นพับเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ข้อความโฆษณาในหนังสือพิมพ์ ตารางหรือแผนที่ มาเป็นตัวชี้แนะก็ได้

3. การเขียนแบบเสรี (Free Writing) นักเรียนต้องเรียนรู้ขั้นตอนของการเขียน ซึ่งช่วยนักเรียนในด้านการรวบรวมความคิดและเรียบเรียงความคิดก่อนที่จะได้ข้อเขียนที่สมบูรณ์ ในการฝึกการเขียนแบบเสรี นักเรียนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการจดบันทึก การเขียนโครงร่าง (Outline) และการเขียนร่าง (Draft) เมื่อนักเรียนมีประสบการณ์ในการเขียนมากขึ้น ก็จะสามารถปรับปรุงขั้นตอนได้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของตนเอง การเขียนแบบเสรีเป็นการฝึกกระบวนการคิดอย่างหนึ่ง เพราะการเขียนที่มีคุณภาพจะต้องผ่านการเรียบเรียงและจัดระบบความคิด

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532: 112) กล่าวถึงกิจกรรมการสอนเขียน 3 ขั้นตอนคือ

1. กิจกรรมก่อนการเขียน เป็นการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเขียนและปูพื้นความรู้ในเรื่องที่จะเขียน โดยอาจทบทวนความรู้เกี่ยวกับกลไกทางการเขียน ซึ่งมีการสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การใช้กาล (Tense) ให้ถูกต้องกับเรื่องที่จะเขียน เช่น ถ้าเป็นการเล่าเรื่องที่ผ่านมาแล้วต้องใช้คำศัพท์เกี่ยวกับอดีตกาล (Past Tense) และเข้าใจรูปแบบการเขียนรายงาน ตลอดจนความรู้ทางวัฒนธรรมที่ควรนำมาใช้ในการเขียนลักษณะต่างๆ

2. กิจกรรมระหว่างเขียน เป็นกิจกรรมที่ครู นำมาใช้ฝึกทักษะในขณะที่เขียนเรื่อง ซึ่งอาจจัดกิจกรรม เช่น นำบัตรเชิญลักษณะต่างๆมาเป็นแบบ แล้วให้นักเรียนให้เขียนตาม โดยเปลี่ยนชื่อผู้เชิญและชื่อผู้ได้รับเชิญซึ่งเกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน

3. กิจกรรมหลังการเขียน เป็นการที่นักเรียนพยายามใช้ทักษะการเขียนสัมพันธ์กับทักษะอื่น คือ นำเรื่องที่เขียนมาอ่านให้เพื่อนฟัง นำมาถามคำถาม นำมาเขียนบทสนทนา แสดงบทบาทสมมติ หรือนำมาอภิปรายแสดงความคิดเห็น ตลอดจนวิจารณ์ข้อเขียนนั้นๆ ในเชิงความถูกต้องในการสื่อความหมาย ตลอดจนการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ เป็นต้น

เสงี่ยม ไตรรัตน์ (2534: 56-57) ได้เสนอแนะกิจกรรมการเขียนดังนี้ การเขียนลอกข้อความ การเติมคำลงในประโยค การเติมข้อความที่สัมพันธ์กัน การตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน การเขียนข้อความจากเรื่องที่อ่านกำหนด การเขียนตามคำบอก การเขียนบรรยายภาพคน สัตว์ สิ่งของ การเขียนแก้ข้อความให้ถูกต้อง การเขียนโน้ตเพื่อเชื้อเชิญ การเขียนเมนู การเรียงลำดับประโยค เป็นต้น

จากหลักการและขั้นตอนการสอนทักษะการเขียนครูต้องจัดกิจกรรมในการฝึกทักษะการเขียนให้กับนักเรียนอย่างหลากหลาย ซึ่งครูจะต้องเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจและระดับความสามารถของนักเรียน

การวัดและประเมินผลการเขียนเพื่อการสื่อสาร เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการสอนทักษะการเขียน เพราะเป็นขั้นตอนที่บ่งชี้ถึงคุณภาพของผลงาน หรือความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนการสอน เนื่องจากการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ดังนั้น การประเมินผลต้องมุ่งวัดและประเมินความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารกับเพื่อนร่วมชั้น และครู การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษนั้น สามารถทำได้หลายวิธีด้วยกัน โดยจะใช้การทดสอบหรือไม่ใช้ก็ได้ การวัดและประเมินโดยไม่มี การทดสอบทำได้โดยสังเกตพฤติกรรมต่างๆของนักเรียน เช่น ความสนใจและความเอาใจใส่ในการเรียน ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งประเมินจากการทำแบบฝึกหัด ความถูกต้องของการเขียนศัพท์และประโยค เป็นต้น (สุมิตรา อังวัฒนกุล 2535: 197-199)

กรมวิชาการ (2544: 173) กล่าวถึงหลักการสำคัญในการประเมินผลการสอนเพื่อการสื่อสาร พอสรุปได้ดังนี้

1. การประเมินผลควรมีลักษณะเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน
2. เน้นคุณลักษณะและความสามารถของนักเรียนเป็นภาพรวม
3. ผลการประเมินต้องชี้ให้เห็นผลการปรับปรุงการสอนของครูและความสำเร็จของนักเรียนตามเป้าหมายของหลักสูตร
4. บ่งบอกถึงความสามารถในการนำความรู้และทักษะไปใช้ในชีวิตจริง
5. ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความสามารถที่หลากหลายไม่แยกเด็ดขาดจากการเรียนการสอน
6. เน้นที่การวัดกระบวนการ (Process) เท่าๆกับการวัดผลผลิต (Product) ของ

กระบวนการและเน้นการวัดที่สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรอง รวมถึงการใช้เหตุผลและการแก้ปัญหา

กรมวิชาการ (2544: 65-66) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารว่าควรถูกต้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้และสอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร สามารถบ่งชี้ผลการเรียนรู้ได้ชัดเจน ซึ่งจะสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนของครู และชี้ผลสำเร็จของการเรียนการสอนภาษาได้ด้วย และกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดภาพรวมของผลการเรียนรู้ของการเรียนภาษาอังกฤษตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ
2. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสมกับวัฒนธรรม
3. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาในระดับ ได้อย่างเพียงพอ เพื่อการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพตามความจำเป็น
4. เพื่อให้มีนิสัย ใฝ่รู้ หาคำความรู้เพิ่มเติม อ่านหนังสือภาษาอังกฤษและค้นคว้าจากสื่อภาษาอังกฤษอื่นๆ
5. เพื่อให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความรับผิดชอบและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
6. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมภาษาอังกฤษ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใดๆก็ตาม การสอนกับการวัดประเมินผลมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมาตั้งแต่ต้น อาจกล่าวได้ว่าเมื่อมีการสอนต้องมีการประเมินผลควบคู่ไปด้วยเสมอ เพียงแต่วิธีการวัดผลและการประเมินอาจเปลี่ยนรูปแบบไปตามหลักการเรียนการสอน การประเมินเป็นส่วนที่สำคัญและจำเป็นของกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีความหมายมากกว่าการให้เป็นเกรดหรือคะแนนรวมแต่เป็นการหาคำตอบที่สร้างสรรค์ในทางบวก และให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับความก้าวหน้าของนักเรียน เพื่อตรวจสอบว่าการสอนนั้นบรรลุเป้าหมายในระดับใดผลจากการประเมินจะนำไปสู่การตัดสินใจที่มีผลต่อโรงเรียนในเชิงบริหาร และการสร้างความเชื่อมั่นในสังคม การประเมินที่ดีส่วนหนึ่งต้องเป็นเสมือนเครื่องช่วยในการเรียนและอีกส่วนหนึ่งเป็นเสมือนเครื่องมือในการวัดและบ่งบอกถึงความสามารถของนักเรียนตลอดหลักสูตรมาตรฐานการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความคาดหวังของหลักสูตร จำเป็นต้องใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่มีการฝึกปฏิบัติให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ และให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

การวัดและประเมินผลการเรียนภาษาต่างประเทศ จึงเน้นการวัดและการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงของนักเรียน และสภาพจริงของการเรียนการสอน จากพฤติกรรมที่นักเรียนได้แสดงออก เนื่องจากสามารถสะท้อนให้เห็นความสามารถและสมรรถภาพของนักเรียนจากการลงมือปฏิบัติจริงรวมทั้งสามารถวัดเจตคติในการเรียน วิธีการคิดตัดสินใจ และการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ลักษณะภาษาที่นำมาประเมิน ควรเป็นภาษาที่ใช้ในสถานการณ์สื่อสารตามสภาพจริง การประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ไม่ควรแยกการใช้ภาษาออกจากสถานการณ์ และควรวัดให้ครอบคลุมองค์ประกอบทางภาษา ซึ่งประกอบด้วยความรู้เรื่อง เสียง คำศัพท์ โครงสร้างการใช้ภาษาในสถานการณ์และกลวิธีการสื่อสาร การประเมินความสามารถในการใช้ภาษา ต้องใช้วิธีการและเครื่องมือวัดที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนและสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่กับการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น การวัดภาคปฏิบัติ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การบันทึกพฤติกรรม แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น ทั้งนี้วิธีการและเครื่องมือวัดที่เลือกใช้ต้องสอดคล้องกับเนื้อหาภาษาหรือทักษะที่ต้องการวัดด้วย

สรุปได้ว่าการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล ต้องคำนึงถึงขอบข่ายของการวัดและประเมินผลของนักเรียนใน 3 ด้านคือ

1. ด้านความรู้ (Knowledge)
2. เจตคติ (Attitude)
3. ทักษะและกระบวนการ (Process)

ดังนั้นการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรนั้น จะต้องครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ทักษะกระบวนการเรียนรู้และเจตคติของนักเรียน ซึ่งจำเป็นต้องใช้เทคนิควิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ของนักเรียนเช่น การวัดภาคปฏิบัติ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การบันทึกพฤติกรรมเพื่อสะสมงาน ทั้งนี้วิธีการและเครื่องมือที่เลือกใช้ต้องสอดคล้องกับเนื้อหา ภาษาหรือทักษะที่ต้องการวัดด้วย

การเรียนรู้แบบร่วมมือ

1. ความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) หมายถึง การเรียนที่นักเรียน เรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก และมีการทำงานด้วยกันเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกัน เป็นวิธีเรียนวิธีหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนทุกวิชาและทุกระดับชั้น การเรียนรู้แบบร่วมมือนี้ มีแนวโน้มที่จะเป็นกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนทุกวิชาและทุกระดับชั้น รวมทั้งวิชาภาษาอังกฤษเพราะเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยจัดสถานการณ์ให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และ เรียนรู้จากกันและกัน และสามารถใช้ภาษาเป็นสื่อในการปฏิสัมพันธ์ คิวอี้ (Dewey 1957) ได้เสนอแนะแนวคิดในการจัดการศึกษาแบบร่วมมือว่า การจัดการเรียนการสอน จำเป็นต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งที่น่าสนใจในชีวิตจริงได้ คิวอี้เสนอให้จัดบรรยากาศการเรียนและกระบวนการเรียน ให้สอดคล้องกับลักษณะของสังคมที่เป็นจริง โดยวิธีปฏิบัติแบบประชาธิปไตย และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นแนวทางในการศึกษาหาความรู้ จากแนวคิดของคิวอี้ ทำให้เกิดการจัดชั้นเรียนเป็นกลุ่มย่อย ที่ใช้การแก้ปัญหาโดยนักเรียนในกลุ่มช่วยกันค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้แบบร่วมมือ วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมีหลายวิธีด้วยกัน แต่ละวิธีทำให้ทั้งกลุ่มและสมาชิกในกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ เช่น การใช้เหตุผล การเกิดความคิดใหม่ๆ และการมีวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย นอกจากนี้นักเรียนที่ทำงานในกลุ่มแบบร่วมมือ ยังมีแนวโน้มในการเกิดแรงจูงใจภายในมากขึ้น มีความรู้สึกสนใจในผู้อื่นมีสุขภาพจิตที่ดี และได้มีผู้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้

สลาบิน (Slavin 1987: 8) ให้คำจำกัดความว่า การเรียนรู้โดยการร่วมมือ คือการเรียนแบบหนึ่งซึ่งนักเรียนทำงานกันเป็นกลุ่มเล็ก (ปกติ 4 คน) และการจัดกลุ่มต้องคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน เช่น นักเรียนที่ความสามารถสูง 1 คน ความสามารถปานกลาง 2 คน และความสามารถต่ำ 1 คน หน้าที่ของนักเรียนทุกคนในกลุ่มจะต้องช่วยกันทำงานรับผิดชอบและช่วยเหลือการเรียนซึ่งกันและกัน

อาโจสและจอยเนอร์ (Ajose and Joyner 1990: 198) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นกระบวนการซึ่งนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน ซึ่งการเรียนรู้แบบร่วมมือมีลักษณะที่สำคัญ 5 ประการคือ

1. ใช้การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน
2. ใช้ปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

3. ใช้ความรับผิดชอบในตัวเองต่องานที่ได้รับมอบหมาย
4. ใช้ทักษะทางสังคม
5. ใช้ทักษะในกระบวนการกลุ่ม

อาทซท์และเนอร์แมน (Artzt and Nerman 1990: 448-449) ได้กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือว่า เป็นแนวทางที่นักเรียนทำการแก้ปัญหาด้วยกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งผลแห่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลุ่มจะเป็นความสำเร็จหรือความล้มเหลวของทุกคนในกลุ่มด้วย ดังนั้นเพื่อให้เกิดบรรลุเป้าหมาย สมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องพูด อธิบายแนวคิดและให้ความช่วยเหลือกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการแก้ปัญหา ครูไม่ใช่แหล่งความรู้ที่คอยป้อนแก่นักเรียน แต่มีบทบาทเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ จัดหาเพื่อการเรียนและชี้แนะแหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ นักเรียนเองจะเป็นแหล่งความรู้ซึ่งกันและกันในกระบวนการเรียนรู้

พรณรต์มี เเงาธรรมสาร (2533: 35-37) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า เป็นการเรียนแบบทำงานรับผิดชอบร่วมกัน เป็นการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่นักเรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ สมาชิกในกลุ่มจะมีความสามารถแตกต่างกัน นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และรับผิดชอบการทำงานของตัวเองเท่าๆ กับรับผิดชอบการทำงานของสมาชิกในกลุ่มด้วย

ปสาสน์ กงตาล (2535: 1-2) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบหนึ่ง มีลักษณะจัดการให้นักเรียนเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อย มีการทำงานร่วมกันแก้ปัญหา และทำกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ครูกำหนด โดยที่สมาชิกในกลุ่มตระหนักว่าแต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มด้วย ดังนั้นความสำเร็จ หรือความล้มเหลวที่เกิดขึ้นสมาชิกในกลุ่มนั้นจะต้องรับผิดชอบร่วมกัน และสมาชิกจะมีการพูดคุยกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

เปรมจิตต์ ขจรภัยถาร์เช่น (2536: 1) ได้สรุปไว้ว่า การเรียนแบบร่วมมือคือ วิธีสอนที่จัดสภาพการเรียนการสอน โดยให้นักเรียน เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย นักเรียน ในกลุ่มมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา และช่วยกันในการเรียนเพื่อบรรลุจุดประสงค์ของกลุ่ม

สมเดช บุญประจักษ์ (2540: 54) ได้สรุปความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ ไว้ว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบหนึ่ง ที่กำหนดให้นักเรียน ที่มีระดับความสามารถในการเรียนแตกต่างกัน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละประมาณ 4 คน แบบคละความสามารถเป็นนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และเรียนอ่อน 1 คน โดยที่สมาชิกทุกคนมีเป้าหมายในการเรียนร่วมกัน คือเกิดการเรียนรู้หรือประสบความสำเร็จร่วมกันเมื่อกลุ่มได้รับปัญหา

ทิพวดี ทิพย์โลกกรวด (2544: 30) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่า เป็นการทำงานร่วมกันของบุคคลหลายคน เพื่อไปสู่จุดหมายของผู้มีส่วนร่วมแต่ละคน ซึ่งจุดหมายของแต่ละคนอาจมีเป้าหมายแตกต่างกันไป แต่ทุกคนที่มีส่วนร่วมต้องได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมายทุกคน ไม่ใช่คนใดคนหนึ่งเท่านั้นที่พบกับความสำเร็จ

2. องค์ประกอบของการเรียนแบบร่วมมือ

จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson 1990: 105-107) ได้สรุปองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้โดยการร่วมมือไว้ 5 ประการ คือ

1. การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน นักเรียนต้องตระหนักว่า งานกลุ่มที่ทำด้วยกันจะบรรลุจุดประสงค์หรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับสมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องช่วยเหลือกันในการเรียน และต้องระลึกว่าทุกคนต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของกลุ่ม ดังนั้นผลงานของกลุ่มคือ ความสำเร็จของนักเรียนแต่ละคน และผลงานของนักเรียนแต่ละคน เป็นผลสำเร็จของกลุ่ม เช่นเดียวกัน ครูและนักเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายของงานให้ชัดเจนรวมทั้งกำหนดบทบาทการทำงานของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มให้ชัดเจน และนักเรียนเข้าใจหน้าที่รับผิดชอบของงานกลุ่ม ซึ่งความสำเร็จนี้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกทุกคน จะไม่เน้นความสำคัญหรือความสามารถของบุคคลเพียงคนเดียว

2. การติดต่อปฏิสัมพันธ์โดยตรง การปฏิสัมพันธ์จะเกิดขึ้นเมื่อทุกคนในกลุ่มทำงานช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการส่งเสริมสนับสนุนผลงานกันและกัน เปิดโอกาสให้สมาชิกได้เสนอแนวคิดใหม่ๆ เพื่อเลือกสิ่งที่ดีที่ถูกต้องเหมาะสมที่สุด ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การรู้จักอยู่ร่วมกันในสังคมได้ดีขึ้น

3. การรับผิดชอบของกลุ่ม มักเข้าใจกันว่าการทำงานเป็นกลุ่มนั้นทำให้นักเรียนในกลุ่มทุกคนได้รับความรู้ไม่เท่ากัน แต่การเรียนรู้อย่างร่วมมือกันให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสามารถและความรู้ที่แต่ละคนจะได้รับ การเรียนแบบร่วมมือจะถือว่าสำเร็จเมื่อทุกคนในกลุ่มเข้าใจในบทเรียนตรงกัน หรือได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนในกลุ่มให้เข้าใจในบทเรียนนั้น

4. ทักษะความสัมพันธ์กับกลุ่มเล็กและผู้อื่น นักเรียนทุกคนต้องสามารถที่จะทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้ และสามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยได้ การทำงานเป็นกลุ่มย่อยจะต้องได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดี เพื่อให้งานบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย เพื่อให้กลุ่มมีประสิทธิภาพสูง สมาชิกทุกคนต้องไว้วางใจกันต้องยอมรับความคิดเห็นสนับสนุนซึ่งกันและกัน และรู้จักวิธีการสื่อสาร

5. กระบวนการกลุ่ม จุดประสงค์ข้อนี้ต้องการให้ทุกคนในกลุ่มรู้จักช่วยกันทำงาน ออกความคิดเห็น เมื่องานเสร็จแล้วสมาชิกในกลุ่มสามารถบอกที่มาของผลลัพธ์ได้ สามารถตัดสินใจว่า ครั้งต่อไปงานจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงหรือต้องปฏิบัติเช่นเดิมต่อไป

คุณสมบัตินี้ของกลุ่มที่มีคุณภาพประกอบด้วย

- 5.1 ความสัมพันธ์ที่ดีของสมาชิกในกลุ่ม
- 5.2 การหาวิธีที่จะทำให้ทักษะการร่วมมือกันทำงานสูงขึ้น
- 5.3 มั่นใจว่าสมาชิกได้รับผลย้อนกลับ (Feedback) เมื่อมีส่วนร่วม
- 5.4 สมาชิกใช้ความคิดในการทำงาน
- 5.5 สนับสนุนพฤติกรรมทางบวก

(วาสนา สวนศรีดา 2548: 67)

นอกจากนี้ จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson 1990: 105-107) ได้เสนอแนะ การเรียนรู้โดยการเรียนรู้ร่วมกัน ดังนี้ คือ

1. ครูแนะนำให้นักเรียนทราบถึงความจำเป็นของทักษะต่างๆ ในการเรียน
2. การสอนแต่ละครั้งครูควรสอนเพียง 1-2 ทักษะ เช่น การสอนให้นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มรู้จักการวิจารณ์และการขัดแย้งหว่า แต่ถ้การขัดแย้งเกิดขึ้น นักเรียนควรรู้จักวิธีการพูดแสดงความคิดเห็นที่เหมาะสม
3. กำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนฝึกทักษะ เช่น การเข้าสังคม ครูจะสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างเงียบๆ แต่จะให้คำแนะนำเมื่อเห็นว่านักเรียนไม่สามารถแก้ปัญหาได้
4. ครูให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนเมื่องานบรรลุเป้าหมาย

3. เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ

เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่นำมาประยุกต์ใช้กับวิชาและลำดับชั้นต่างๆ มีดังนี้ การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนที่อาศัยโครงสร้างเป้าหมายแบบร่วมมือเป็นพื้นฐานซึ่งโครงสร้างเป้าหมายแบบร่วมมือจะทำให้สมาชิกในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันสูง การแลกเปลี่ยนข่าวสารและการติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการช่วยเหลือเอื้ออำนวยต่อกันรับผิดชอบและมีส่วนร่วมในผลผลิตของกลุ่ม รู้จักการแบ่งหน้าที่ช่วยลดความวิตกกังวล และกลัวความล้มเหลวน้อยลง และยังพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ศาสตราจารย์ บรรจงทรัพย์ 2547: 27) เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือที่สำคัญมีดังนี้

1. การเรียนแบบแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (Student Team Achievement Division หรือ STAD) ประกอบด้วยกิจกรรมที่เป็นวงจรตามลำดับขั้นดังนี้

1.1 ครูสอนบทเรียนทั้งชั้น ครูเป็นผู้เสนอเนื้อหาที่นักเรียนต้องเรียน อาจโดยการสอนการบรรยาย การอภิปราย หรือการสาธิต

1.2 นักเรียนทำงานร่วมกันตามที่ครูกำหนด ให้มีการเปรียบเทียบคำตอบกัน ชักถามกัน และตรวจผลงานของกันและกัน

1.3 นักเรียนได้รับคำแนะนำให้อธิบายวิธีทำแบบฝึกหัดให้เพื่อนฟังด้วย ไม่ใช่บอกเฉพาะคำตอบเท่านั้น

1.4 เมื่อจบบทเรียนครูจะทำการทดสอบแบบสั้นๆ ซึ่งนักเรียนแต่ละคนต้องทำด้วยตนเอง จะช่วยกันไม่ได้

1.5 ครูตรวจผลงานของนักเรียนแล้วคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม และแจ้งให้นักเรียนทราบ และถือเป็นคะแนนของนักเรียนในกลุ่มด้วย

1.6 นักเรียนคนใดทำคะแนนได้ดีกว่าเดิมจะได้รับคำชมเชยเป็นรายบุคคล และกลุ่มใดทำคะแนนได้ดีกว่าเดิมจะได้รับคำชมเชยทั้งกลุ่ม

2. การแบ่งกลุ่ม-เล่นเกม-แข่งขัน (Team - Games- Tournament หรือ TGT) มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน สมาชิกในกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีผลการเรียนเป็นทีม มีการใช้เกมและใช้การแข่งขัน โดยจะต้องมีเป้าหมายของทีม นักเรียนจะช่วยเหลือกันเพื่อความสำเร็จของทีม การกิจของกลุ่มคือ หลังจากครูสอนบทเรียนแต่ละบทแล้วกลุ่มจะต้องเตรียมสมาชิกทุกคนในกลุ่มให้พร้อมสำหรับการแข่งขันตอบคำถามที่ครูจะให้มีขึ้นในวันต่อไป โดยมีการช่วยสอนและถามกันในกลุ่มตามเนื้อหาในเอกสารที่ครูแจกให้ โดยปกติจะต้องแข่งขันสัปดาห์ละครั้งประกอบด้วยคำถามสั้น ๆ และเทคนิคการสอนนี้มีการเสริมแรง การให้รางวัล คำชมเชยเพื่อให้นักเรียนร่วมมือกันทำงาน

3. แบบซีไออาร์ซี (Cooperative Integrated Reading and Composition หรือ CIRC) เป็นรูปแบบเทคนิคที่สอนเขียนเรียงความภาษาอังกฤษโดยบูรณาการกับการสอนอ่าน โดยเริ่มจากการสอนอ่านเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และจากการอ่านช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความ เป็นวิธีสอนที่ใช้กันอย่างแพร่หลายและประสบผลสำเร็จในหลายประเทศ โดยเฉพาะสำหรับการสอนภาษาในด้านหลักการเขียนภาษา หลักสำคัญของเทคนิคนี้คือการร่วมมือกันเรียนรู้ที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มร่วมมือกันเรียนรู้อย่างจริงจังทุกคน มีการยอมรับซึ่งกันและกัน และมีเป้าหมายความสำเร็จเดียวกัน โดยครูต้องดำเนินการสอนความรู้และฝึกทักษะการอ่านและเขียนก่อนนำไปสู่การปฏิบัติ เทคนิค CIRC ต้องเลือกบทอ่านที่ประกอบด้วยโครงสร้าง หลักการทางด้านภาษาที่นักเรียนรู้และเข้าใจและสามารถนำไปใช้และนำไปสู่การเขียนตามวัตถุประสงค์ได้ (วาสนา สวนลีดา 2548: 70)

4. การเรียนแบบสะสมความรู้ (Jigsaw) สมาชิกในกลุ่มมี 6 คน มีความรู้แตกต่างกันในด้านต่าง ๆ สมาชิกในแต่ละกลุ่มจะแบ่งกันไปศึกษาร่วมกับกลุ่มอื่นๆ ในเรื่องต่างๆที่ไม่ซ้ำกัน แล้วกลับมาสอนเพื่อนในกลุ่ม ในสิ่งที่ตนได้เรียนรู้มา วิธีนี้ใช้กับการเรียนความรู้ใหม่และการทบทวนความรู้เก่า เป็นวิธีการเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนพึ่งพาอาศัยกัน ในฐานะเท่าเทียมกัน

5. การเรียนแบบศึกษาภายในกลุ่ม (Group Investigation) แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก 2 – 6 คน กลุ่มจะเลือกหัวข้อที่จะศึกษาและแต่ละคนจะแบ่งงานกันไปศึกษา แล้วนำเสนอรายงานต่อเพื่อนร่วมชั้น

6. การเรียนแบบร่วมมือกลุ่ม (Co-op Co-op) นักเรียนแต่ละกลุ่มทำผลงาน ซึ่งผลงานนั้นแต่ละคนมีส่วนร่วมในการทำงานอย่างชัดเจน แล้วทั้งกลุ่มนำเสนอผลงานต่อหน้าชั้น โดยนักเรียนบรรยายแต่ละส่วนที่ตนได้ทำ วิธีนี้เหมาะกับงานที่มีความซับซ้อน ต้องใช้ข้อมูลหลายแห่งในการทำงาน ลดความขัดแย้งและพัฒนาทักษะการนำเสนองาน

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคCIRC เพราะเป็นเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการสอนการอ่าน การเขียน ในระดับการศึกษาต่าง ๆ โดยเน้นให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของบทเรียน การเรียนรู้เทคนิค CIRC เน้นกิจกรรมกลุ่มโดยสมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่าน และเขียน ซึ่งนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่เน้นให้นักเรียน ได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ร่วมกัน และยังช่วยให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียน สามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ ทักษะทางสังคม ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งน่าจะช่วยทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก เนื่องจากได้ลงมือปฏิบัติจริงจนเกิดการเรียนรู้ และรู้จักการแก้ปัญหา สามารถบูรณาการการอ่านไปสู่การเขียน อาจส่งผลให้การเรียนภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เทคนิค CIRC

เทคนิคการเรียนแบบ CIRC เป็นรูปแบบเทคนิคการสอนเขียนเรียงความภาษาอังกฤษ โดยบูรณาการกับการสอนอ่าน โดยเริ่มจากการสอนอ่านเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และจากการอ่านจะช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความ ซึ่งวิธีสอนนี้มีกำเนิดในประเทศสหรัฐอเมริกาต่อมาได้ถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายและประสบผลสำเร็จ ในการสอนวิชาต่างๆ โดยเฉพาะการสอนภาษา สำหรับการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ซึ่งไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางหรือภาษาราชการ การนำเทคนิค CIRC ไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จ ต้องมีการปรับปรุงประยุกต์วิธีการและวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหลักสูตรกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศของประเทศไทย โดยยึดหลักสำคัญของเทคนิคการร่วมมือกันเรียนรู้ ที่ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมมือกันเรียนรู้อย่างจริงจังทุกคน มีการยอมรับซึ่งกันและกัน และมีเป้าหมายความสำเร็จเดียวกัน โดยที่ครูต้องดำเนินการสอนความรู้ และฝึกทักษะการอ่านและการเขียน ก่อนให้นักเรียนฝึกปฏิบัติด้วยการเรียนรู้ในกลุ่ม สำหรับเนื้อหาสาระต้องเลือกบทอ่านที่ประกอบด้วยคำศัพท์ โครงสร้าง และภาษาที่นักเรียนต้องเรียนรู้ตามหลักสูตรเหมาะสมกับวัยและระดับชั้น และนำไปสู่การฝึกเขียนตามวัตถุประสงค์ได้ (วัชราน เล่าเรียนดี 2548: 17) เทคนิค CIRC เป็นเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือสำหรับสอนการอ่านการเขียนและการเรียนภาษา การจัดกิจกรรมการเรียนมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 อย่าง คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน กิจกรรมการอ่านจับใจความ และกิจกรรมการเขียน

สลาวิน (Slavin 1995: 107-108) อธิบายว่าเทคนิค CIRC นักเรียนจะทำงานตามกิจกรรมที่กำหนดภายในกลุ่มการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านที่แตกต่างกัน กิจกรรมเหล่านี้สัมพันธ์กับสิ่งที่ครูสอน นักเรียนมีการฝึกเป็นกลุ่มฝึก เป็นรายบุคคล มีการประเมินผลโดยเพื่อนในกลุ่ม การฝึกเพิ่มเติม และการทดสอบ ซึ่งกลุ่มการเรียนรู้จะประกอบด้วย

1. กลุ่มการอ่าน นักเรียนถูกกำหนดให้อยู่ในกลุ่มการอ่านจำนวน 2 – 3 กลุ่ม ตามลำดับความสามารถที่กำหนดโดยครู
2. นักเรียนถูกกำหนดให้จับคู่ภายในกลุ่มการอ่าน แล้วในแต่ละคู่ถูกกำหนดให้เป็นทีมที่ประกอบด้วยสมาชิกอีกคู่หนึ่งจากกลุ่มการอ่าน 2 กลุ่ม ตัวอย่างเช่น ทีมอาจประกอบด้วย นักเรียน 2 คน จากกลุ่มการอ่านที่เก่ง และนักเรียนอีก 2 คน จากกลุ่มการอ่านที่อ่อนกว่า สมาชิกของทีมได้คะแนนจากการตอบคำถาม การแต่งประโยค และสมุดรายงาน โดยนำมารวบรวมเป็นคะแนนทีม ทีมที่ทำคะแนนในทุกกิจกรรมได้ถึงเกณฑ์ร้อยละ 90 ขึ้นไปในรอบ 1 สัปดาห์ จะได้รับการ

ประกาศให้เป็นทีมยอดเยี่ยม (Super Team) และได้รับใบเกียรติบัตร ส่วนทีมที่ทำได้ถึงเกณฑ์ร้อยละ 80 จะได้รับประกาศให้เป็นทีมเก่ง (Great Team) และได้รับใบเกียรติบัตรเช่นกัน

ขั้นตอนการใช้เทคนิค CIRC

พลศรี กิจเฉลา (2544: 76-77) ได้สรุปเทคนิคการบูรณาการการอ่านและการเขียน โดยร่วมมือกันเรียนรู้ มีขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน คือ

1. กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างพื้นฐานด้านการอ่าน เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนพร้อมที่จะเรียนรู้บทอ่านโดยทำกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อย
2. การดำเนินการสอนของครู ครูสอนให้นักเรียนเข้าใจภาษาในบทอ่านและฝึกทักษะในการอ่านออกเสียง อ่านจับใจความ และประเด็นสำคัญ จากนั้นนักเรียนฝึกทักษะการอ่านในกลุ่มย่อย
3. การบูรณาการการอ่านและการเขียน ครูสอนการเขียนจากบทที่อ่าน และให้นักเรียนทำกิจกรรมบูรณาการการอ่านและเขียนในกลุ่มย่อย

การเขียนมีขั้นตอนที่ครูจะต้องแนะนำ และฝึกทักษะการเขียนให้นักเรียนดังนี้

1. การวางแผนการเรียนรู้ (Planning)
2. การทำโครงร่างการเขียนในเรื่องที่สนใจ (Drafting)
3. การทบทวน (Reviewing)
4. การปรับการแก้ไข (Editing)
5. การนำเสนอหรือการพิมพ์ (Presentation or Publishing)

ทุกขั้นตอนในการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน สมาชิกกลุ่มจะช่วยเหลือซึ่งกันและกันหรือปรับแก้ไขร่วมกันจนกว่าจะแน่ใจว่างานนั้นสมบูรณ์ที่สุด

วัชรา เล่าเรียนดี (2548: 18) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน มีขั้นตอนสำคัญดังนี้

1. ครูนำเสนอความรู้เกี่ยวกับการอ่าน วิธีอ่าน ความสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจ พอสังเขป อธิบายความสำคัญของการเขียน วิธีเขียนแบบต่าง ๆ ของการเขียนความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างการอ่านและการเขียน
2. ครูดำเนินการสอน ยกตัวอย่างบทอ่าน ครูและนักเรียนร่วมกันอ่านบทอ่านเพื่อความเข้าใจ มีการถาม-ตอบ ชี้ให้เห็นประเด็นสำคัญ โครงสร้างข้อความ ประโยคต่างๆ ความเชื่อมโยงของข้อความ หรือประโยคในบทอ่าน บูรณาการการเขียนกับการอ่านโดยพยายามชี้ให้เห็นลักษณะ

วิธีการเขียน ซึ่งการฝึกหัดเขียนควรเริ่มจากการเขียนตอบง่ายๆ การสร้างประโยคจากคำศัพท์หรือคำเชื่อม คำขยาย ฯลฯ

3. ครูตรวจสอบความรู้ความเข้าใจในเนื้อเรื่อง สาระสำคัญ ประเด็นหลัก ประเด็นรอง ลักษณะของเนื้อเรื่อง โครงสร้างประโยคที่ใช้ ความสัมพันธ์ระหว่างข้อความหรือประโยคต่างๆ และเนื้อความของเรื่อง รวมทั้งฝึกให้นักเรียนคาดคะเนจุดจบของเรื่อง หรือบทสรุปของเรื่องที่จะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์เรื่องราวต่างๆ ความเป็นไปได้หรือจินตนาการสร้างสรรค์ความคิด

4. จัดกลุ่มนักเรียน โดยลดความสามารถเช่นเดียวกับการจัดกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือกับแบบอื่น ๆ แจกใบความรู้ ใบกิจกรรมให้นักเรียน 2-3 คนในกลุ่มเพื่อนนักเรียนจะได้ร่วมมือกันเรียนรู้และปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้ตกลงกันไว้ล่วงหน้าก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้

5. สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมกันเรียนรู้และอ่านใบความรู้ ฝึกกิจกรรมตามใบงานที่ครูเตรียมไว้ให้ โดยครูคอยติดตามดูแล ถาม-ตอบ และส่งเสริมการฝึกปฏิบัติของนักเรียนอย่างทั่วถึงทุกกลุ่ม

6. การให้ฝึกหัดเขียนควรให้สมาชิกได้ตรวจสอบการเขียนของเพื่อน ช่วยกันแก้ไขปรับปรุงงานของกันและกันให้ถูกต้อง ในการฝึกเขียนจากบทอ่านควรสอดคล้องกับรูปแบบของบทอ่านในตอนเริ่มแรก แล้วค่อยพัฒนาเป็นการเขียนในลักษณะอื่น ๆ ที่ซับซ้อน และให้ความคิดมากขึ้น ที่สำคัญนักเรียนควรได้มองเห็นและเข้าใจรูปแบบ โครงสร้างของประโยคหรือข้อความที่สำคัญก่อน นั่นคือ การฝึกเขียนควรจะเริ่มจากการเขียนตามรูปแบบที่ถูกต้อง ฝึกเขียนด้วยตนเอง โดยใช้กิจกรรมฝึกพัฒนาการเขียนที่หลากหลาย และมีประสิทธิภาพ

7. การตรวจสอบความรู้ความเข้าใจและผลการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียน ครูควรสร้างแบบทดสอบนักเรียนที่ผ่านการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มมาแล้ว กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน นักเรียนสามารถตรวจให้คะแนนตนเอง และคำนวณคะแนนกลุ่มของตนเองได้ ตามหลักการคำนวณคะแนนกลุ่มและคะแนนพัฒนาของวิธีสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ที่สามารถศึกษาเพิ่มเติม ได้จาก อินเทอร์เน็ต หรือตำราเกี่ยวกับการร่วมมือกันเรียนรู้ของ สลาวิน (Slavin 1990) การสอนภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิค CIRC แก่นักเรียนไทย ครูควรพิจารณาถึงภูมิหลัง ความรู้ ประสบการณ์ของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น สร้างสื่อที่เน้นการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม น่าจะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนให้ดีขึ้นได้

ชุดการเรียนรู้

1. ความหมายของชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้ (Learning Package) หรือเรียกว่าชุดการเรียนการสอน คือการจัดระบบการเรียนการสอนที่สมบูรณ์ นักเรียนสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล หรืออาจเป็นชุดการสอนที่ครูสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนนักเรียนเป็นกลุ่มได้ โดยที่ชุดการเรียนรู้จะมีสื่อประสมของนักเรียนและครูอยู่ครบถ้วน ตั้งแต่คู่มือครู แบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน สื่อที่ใช้ในกิจกรรมและการฝึกปฏิบัติของนักเรียน ตลอดจนสื่อที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนชุดการเรียนรู้เป็นสื่อประสม ซึ่งเป็นการนำเอาสื่อการสอนตั้งแต่สองสื่อขึ้นไป มาบูรณาการกับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

มีนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายของชุดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ควาน (Duane 1973: 169) กล่าวถึง ชุดการเรียนรู้ว่าเป็นการเรียนรายบุคคลอิกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมาย นักเรียนจะเรียนไปตามอัตราความสามารถและความต้องการของตนเอง

มัวร์ และแบลงเคนชิพ (Moore & Blankenship 1974: 24) ได้พูดถึงชุดการเรียนรู้ว่าเป็นการศึกษารายบุคคลที่เป็นระบบที่นักเรียนสามารถบรรลุเป้าประสงค์ในการเรียนต่อเนื่องกันไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้สื่อและกิจกรรมที่จัดไว้

ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2541: 113-114) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ชุดการเรียนรู้เป็นสื่อประสมประเภทหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่องที่สอน เป็นสื่อประสมที่ได้จากระบบการผลิตและสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุพิน พิพิธกุล (2537: 176) ได้ให้ความหมายของชุดการเรียนรู้เป็นรายบุคคลไว้ว่า ชุดการเรียนการสอนที่นักเรียนเรียนด้วยตนเอง ในชุดการเรียนการสอนจะประกอบด้วยบัตรคำสั่ง บัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัดหรือบัตรงานพร้อมเฉลยและบัตรทดสอบพร้อมเฉลย ในเรียนการสอนนั้นจะมีสื่อการเรียนการสอนไว้พร้อม เพื่อให้ นักเรียนได้ใช้ประกอบการเรียนเรื่องนั้น ๆ

เพลินพิศ ชุนนะวรรณ (2538: 19) กล่าวว่าชุดการเรียนรู้ เป็นสื่อการเรียนชนิดหนึ่งซึ่งมีกระบวนการเปิดเสร็จในตัว ทั้งเนื้อหา กิจกรรม และภาพประกอบ วิธีการเรียนทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

พิเศษ ภัทรพงษ์ (2540:16) กล่าวว่าชุดการเรียนรู้คือการรวบรวมสื่อการเรียนรู้สำเร็จรูปให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากชุดการเรียนรู้ด้วยความสะดวก ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียน เพื่อให้มีการเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาความหมายของชุดการเรียนรู้แล้ว สรุปได้ว่าชุดการเรียนรู้นั้นเป็นสื่อประสมประเภทหนึ่งที่มีคุณค่าเหมาะสม ที่จะนำไปในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบที่ต้องการเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากชุดการเรียนรู้เป็นสื่อที่มีความเบ็ดเสร็จในตัวเอง คือให้ทั้งความรู้ กิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกหัดด้วยตนเองทั้งเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม และยังมีสื่อที่เป็นรูปธรรมตลอดจนมีการประเมินผลความรู้ที่ได้จากชุดการเรียนรู้

2. ประเภทของชุดการเรียนรู้

ได้มีนักการศึกษาได้จัดประเภทของชุดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2541: 114) ได้จำแนกชุดการเรียนรู้ออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ชุดการเรียนรู้ประกอบการบรรยาย เป็นชุดการเรียนรู้ที่มุ่งขยายเนื้อหาสาระการสอนแบบบรรยายได้ชัดเจนขึ้น ช่วยให้ครูพูดน้อยลง และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนมากขึ้น สิ่งที่ใช้อาจเป็นแผนคำสอน แผนภูมิ แผนภาพ แผ่นใส และภาพยนตร์ โทรทัศน์ ชุดการเรียนรู้ประเภทนี้มักบรรจุในกล่องที่มีขนาดพอเหมาะกับจำนวนสื่อ

2. ชุดการเรียนรู้สำหรับกิจกรรมกลุ่ม เป็นชุดการเรียนรู้ที่มุ่งให้นักเรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน เช่นการสอนแบบศูนย์การเรียน การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์

3. ชุดการเรียนรู้รายบุคคล เป็นชุดการเรียนรู้ที่จัดระบบขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนด้วยตนเองตามความแตกต่างระหว่างบุคคล อาจเป็นการเรียนใน โรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ เพื่อให้นักเรียนมีความก้าวหน้าตามความสามารถ ความสนใจและความพร้อมของตน ชุดการเรียนรู้เป็นรายบุคคลอาจออกมาในรูปของหน่วยการสอนย่อย หรือ โมดูล

4. ชุดการเรียนรู้ทางไกล เป็นชุดการเรียนรู้ที่ครูกับนักเรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลาดังนั้นมุ่งสอนให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา เช่น ชุดการเรียนรู้การสอนทางไกลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

3. องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้ คือการจัดระบบการเรียนการสอนที่สมบูรณ์ที่นักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเอง ครูสามารถจะใช้กับนักเรียนเป็นกลุ่มหรือในกระบวนการเรียนการสอนที่ใช้กับนักเรียนจำนวนมาก โดยที่ชุดการเรียนรู้จะมีสื่อประสมสำหรับนักเรียนและครูให้ใช้ในการวางแผนการเรียนการสอนให้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงแบบประเมินผลการเรียนการสอนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ในการสร้างชุดการเรียนรู้ให้ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงต้องมีองค์ประกอบต่าง ๆ ของชุดการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียนและวัตถุประสงค์ของการใช้ มีนักการศึกษาหลายท่านได้กำหนดองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ไว้แตกต่างกันดังนี้

ฮุสตัน และคณะ (Houston and others 1972: 10-15) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้มีส่วนประกอบดังนี้

1. คำชี้แจง (Prospectus) ในส่วนนี้จะอธิบายถึงความสำคัญของจุดมุ่งหมายขอบข่ายของชุดการเรียนรู้ สิ่งที่นักเรียนจะต้องมีความรู้ก่อนเรียน และขอบข่ายของกระบวนการทั้งหมดในชุดการเรียนรู้
2. จุดมุ่งหมาย (Objective) คือข้อความที่ชัดเจน ไม่กำกวมที่กำหนดว่านักเรียนจะประสบผลสำเร็จอะไรหลังจากเรียนแล้ว
3. การประเมินผลเบื้องต้น (Pre-assessment) มีจุดประสงค์อยู่ 2 ประการคือ เพื่อให้ทราบว่านักเรียนที่ใช้ชุดการเรียนการสอนนั้น ได้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์เพียงใด การประเมินเบื้องต้นนี้อาจอยู่ในรูปของการทดสอบแบบข้อเขียน ปากเปล่า การทำงาน ปฏิบัติการ ตอบสนองต่อคำถามง่าย ๆ เพื่อให้รู้ถึงความต้องการและความสนใจ
4. การกำหนดกิจกรรม (Enabling Activity) คือ การกำหนดแนวทางและวิธีเพื่อไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นด้วย
5. การประเมินขั้นสุดท้าย (Post-assessment) เป็นข้อทดสอบเพื่อวัดผลการเรียนหลังจากเรียนแล้ว

บุญชม ศรีสะอาด (2541: 95-96) ได้แบ่งองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้เป็น 4 องค์ประกอบดังนี้

1. คู่มือใช้ชุดการเรียนรู้ เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นให้ผู้ใช้ชุดการเรียนรู้ศึกษาและปฏิบัติตาม เพื่อให้สามารถบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ
2. บัตรงาน เป็นบัตรที่มีคำสั่งว่า จะให้นักเรียนปฏิบัติอะไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนของการเรียน

3. แบบทดสอบวัดผลความก้าวหน้าของนักเรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจสอบว่าหลังจากเรียนชุดการเรียนรู้จบแล้วนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

4. สื่อการเรียนรู้ต่างๆเป็นสื่อสำหรับนักเรียนได้ศึกษา มีหลายชนิดประกอบกัน อาจเป็นประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น บทความ เนื้อหาเฉพาะเรื่อง จุลสาร บทเรียนโปรแกรม หรือ โสตทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิต่างๆ ของจริง เป็นต้น

สุนันท์ สังข์อ่อง (2526: 134) กล่าวว่าโดยทั่วไปชุดการเรียนรู้หนึ่งจะประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 อย่างคือ

1. เนื้อหาหรือมโนทัศน์ (Concept) ชุดการเรียนรู้หนึ่งควรจะเน้นให้นักเรียนศึกษาเพียงเรื่องเดียว

2. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behaviorally-stated Objective) เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้ชุดการเรียนนั้นประสบผลสำเร็จหรือประสบความสำเร็จ เป็นข้อความที่ระบุถึงพฤติกรรมที่คาดหวังจะเกิดขึ้นภายหลังการเรียนรู้ ควรระบุให้ชัดเจน ให้นักเรียนเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง เพราะวัตถุประสงค์นั้นจะเป็นแนวทางในการทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

3. กิจกรรมให้เลือกหลากหลาย (Multiple Activity and Methodology) คือมีรายละเอียดของกิจกรรมที่ต้องการให้นักเรียนเลือกปฏิบัติ เช่น ทำงานกลุ่ม ทำการทดลอง หรือการใช้สื่อการเรียนรู้ชนิดต่าง ๆ การที่มีกิจกรรมที่ให้นักเรียนเลือกปฏิบัติหลาย ๆ อย่างมาจากความเชื่อที่ว่าไม่มีวิธีใดวิธีเดียวที่จะเหมาะสมที่สุดกับนักเรียนทุกคน

4. วัสดุประกอบการเรียนหลากหลาย (Diversified Learning Resource) จากกิจกรรมที่ให้เลือกหลาย ๆ อย่างนั้นจำเป็นต้องมีวัสดุประกอบการเรียนหลาย ๆ อย่าง เช่น ฟิล์มสตริป เทปบันทึกเสียง แผนภูมิ ภาพ หุ่นจำลอง ฯลฯ วัสดุหรือสื่อการเรียนรู้ เป็นแหล่งที่จะช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์และเกิดการเรียนรู้ใหม่ มโนทัศน์ที่กำหนดให้

5. แบบทดสอบในการประเมินผล (Evaluation Test) เพื่อความันักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้จากการสอนมากน้อยเพียงใด แบบทดสอบที่ใช้อาจใช้ใน 3 ลักษณะ คือ

- 5.1 แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ทำหน้าที่ 3 อย่างคือ

- 5.1.1 ประเมินความพร้อมของนักเรียนก่อนเรียนจากชุดการเรียนรู้

- 5.1.2 ให้ทราบพื้นฐานความสามารถของนักเรียนก่อนเรียน

- 5.1.3 ให้พื้นฐานแก่ครูในการตัดสินใจว่า นักเรียนจะเริ่มเรียนจากชุดการเรียนรู้เมื่อไร ตรงไหน การใช้แบบทดสอบก่อนเรียน จึงเป็นการช่วยครูในการเตรียมตัวนักเรียนให้พร้อมที่จะเรียนจากชุดการเรียนรู้

5.2 แบบทดสอบตนเอง (Self - test) ช่วยให้ทั้งครูและนักเรียนทราบว่า การเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่

5.3 แบบทดสอบหลังเรียน(Post-test) ช่วยวัดดูว่านักเรียนเกิดพฤติกรรมตามที่คาดหวังไว้หรือไม่

6. กิจกรรมสำรองหรือกิจกรรมเพิ่มเติม (Extra Activity) หลังจากที่นักเรียนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนแล้ว อาจทำกิจกรรมที่เสนอแนะเพิ่มเติมตามความสนใจได้

7. คำชี้แจงการใช้ชุดการเรียนรู้ (Instruction) เนื่องจากชุดการเรียนรู้ผลิตขึ้นเพื่อให้นักเรียนเรียนด้วยตนเอง คำชี้แจงการใช้ชุดการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องบอกรายละเอียดของวิธีใช้ชุดการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถเข้าใจและเรียนได้ด้วยตนเอง

กิดานันท์ มลิทอง (2536: 81) ได้กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้เป็นสื่อประสม แต่ละชุดมีลักษณะและมีส่วนประกอบ ซึ่งจะประกอบด้วยสื่ออะไรบ้าง ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของบทเรียน และวัตถุประสงค์ของการใช้ โดยทั่วไปมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

1. คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ เป็นคู่มือที่ผู้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุดการเรียนรู้ได้ศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อาจประกอบด้วยแผนการสอน สิ่งที่ครูต้องเตรียมก่อนสอน บทบาทของนักเรียน และการจัดชั้นเรียน

2. บัตรงาน เป็นบัตรที่มีคำสั่งว่าจะให้นักเรียนปฏิบัติอะไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามขั้นตอนของการเรียน

3. แบบทดสอบวัดความก้าวหน้าของนักเรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจสอบว่าหลังจากเรียนชุดการเรียนรู้จบแล้ว นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

4. สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนได้ศึกษา มีหลายชนิดประกอบกัน อาจเป็นประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น บทความ เนื้อหาเฉพาะเรื่อง จุลสาร บทเรียนโปรแกรม หรือประเภททัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิต่าง ๆ เทปบันทึกเสียง फिल्मสตริป สไลด์ วิดีโอเทป ซีดีรอม ของจริง เป็นต้น

จากการที่มีผู้กำหนดองค์ประกอบ ของชุดการเรียนรู้ ไว้หลายรูปแบบ ซึ่งมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบองค์ประกอบชุดการเรียนรู้ของชัยขงค์ พรหมวงศ์ (2541: 120) มาประยุกต์ใช้ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง จำนวน 4 ชุด คือ ชุดที่ 1 Food ชุดที่ 2 Weather ชุดที่ 3 Occupation และชุดที่ 4 Place

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ ภายในจะมีการชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละชุดไว้

ให้นักเรียนได้อ่านและปฏิบัติ

3. เวลาที่ใช้ กำหนดเวลาการใช้ชุดทั้ง 4 ชุดจำนวน 20 คาบ คาบละ 50 นาที
4. สื่อการเรียน ประกอบด้วย แผ่นภาพ บัตรคำ ใบความรู้ ใบงาน
5. เนื้อหาสาระ ประกอบด้วยกิจกรรมและงานที่จะปฏิบัติซึ่งบรรจุอยู่ในชุดการเรียน
6. แบบฝึกทักษะ ให้นักเรียนฝึกภาษาหลังจากทำกิจกรรมที่กำหนดในเนื้อหาสาระของชุดการเรียนแต่ละชุด

4. ขั้นตอนการสร้างชุดการเรียน

เมื่อจะสร้างชุดการเรียนผู้สร้างจะต้องรู้หลักการสร้างก่อนว่าจะต้องมีการดำเนินการอย่างไรซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านเสนอขั้นตอนการสร้างไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2541: 123) ได้กล่าวถึงการสร้างชุดการเรียนไว้ 10 ขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์
2. กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอน
3. กำหนดหัวเรื่องในการสอนแต่ละหน่วย ควรแบ่งประสบการณ์ออกเป็น 4-6 หัวเรื่อง
4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ สรุปรวมแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้
5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง โดยเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ครูทราบว่า หลังจากใช้ชุดการเรียนแล้ว นักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
8. เลือกและผลิตสื่อการเรียน
9. หาประสิทธิภาพของชุดการเรียน เพื่อเป็นการประกันว่า ชุดการเรียนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอนตามเกณฑ์ที่กำหนด อาจตั้งเป็น 90/90 สำหรับเนื้อหาที่เป็นความจำ และไม่ต่ำกว่า 80/80 สำหรับวิชาทักษะ โดยคำนึงถึงหลักที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้เปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนบรรลุผล
10. การใช้ชุดการเรียนต้องนำไปปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา

ฉลองชัย สุรวัฒนบุรณ (2528: 190) ได้กล่าวถึงการสร้างชุดการเรียนรู้ประกอบด้วย ขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนวางแผนการดำเนินงาน มีขั้นตอนดังนี้

1.1 วิเคราะห์และกำหนดปัญหา หรือความต้องการ แนวความคิด สภาพปัญหา ความจำเป็นหรือความต้องการเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างชุดการเรียนรู้ เป็นสิ่งระบุนความสนใจหรือความต้องการ หรือต้องสัมพันธ์กับลักษณะของนักเรียน ในด้านความสามารถ ความต้องการ และความสนใจ

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างชุดการเรียนรู้ ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การสอน และเหมาะสมกับระดับของนักเรียน ควรสร้างเป็นตอน ๆ หรือเป็นชุด ๆ ให้มีความสัมพันธ์กันหรือเป็นระบบสื่อประสม และควรสร้างให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ มีมโนทัศน์ หรือประเด็นสำคัญและไม่ก่อให้เกิดความสับสนแก่นักเรียน

1.3 วิเคราะห์นักเรียน ในด้านอายุ ระดับความรู้ความสามารถ ทักษะ ความสนใจความต้องการ ความแตกต่างระหว่างบุคคลในกลุ่มนักเรียน โดยพิจารณาารวมเป็นกลุ่ม แล้วพิจารณาเป็นรายบุคคล

1.4 วิเคราะห์เนื้อหาวิชาที่จะสร้างชุดการสอน แบ่งเป็นหน่วยการสอนที่ไม่ซ้ำซ้อน แต่ละหน่วยประกอบด้วยหัวข้อย่อยอะไรบ้าง มีมโนทัศน์อะไรบ้าง ซึ่งต้องสอดคล้องกับ หัวเรื่องย่อยและหน่วย ควรกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการดำเนินการเรียนการสอนและ เวลาที่ใช้จัดการเรียนการสอนอย่างคร่าว ๆ

1.5 วิเคราะห์แหล่งทรัพยากร ทั้งที่มีอยู่และที่ต้องการ ตลอดจนข้อจำกัดต่าง ๆ ทรัพยากรรวมถึงกำลังคน กำลังเงิน และเวลา

1.6 เลือกชนิดสื่อ ควรเลือกมากกว่า 1 ชนิด ให้เป็นไปในลักษณะสื่อประสม เพื่อเร้าความสนใจของนักเรียน ควรยึดหลักการผลิตหรือการจัดหาสื่อให้น้อยประเภท แต่นักเรียน เกิดการเรียนรู้สูงสุดและสูญเสียทรัพยากรน้อยสุด

1.7 กำหนดกิจกรรมและระยะเวลา โดยเขียนแผนงานที่เด่นชัดว่าเริ่มที่กิจกรรมใดก่อน และกิจกรรมใดดำเนินไปได้ในเวลาเดียวกัน

1.8 กำหนดเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ ซึ่งรายละเอียดจะปรากฏ ในขั้นตอนสอบประเมินผล

1.9 วางแผนทดลองหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ กำหนดจำนวนครั้งของการทดลอง ทดลองกับใคร ที่ไหน ช่วงเวลาใด

2. **ขั้นดำเนินการสร้าง** ควรตรวจสอบความสอดคล้องของทุกขั้นตอน และควบคุมระยะเวลาการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบของการจัดสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย

2.1 การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างแข็งขัน (Active Participation) เช่น การให้นักเรียนได้ใช้ความคิดและตอบคำถาม การให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติหรือพบกับปัญหาหรือสถานการณ์ใหม่ ๆ

2.2 การเรียนแบบค่อยเป็นค่อยไป (Gradual Learning) ควรจัดเนื้อหาให้นักเรียนได้เรียนแบบค่อยเป็นค่อยไป จากง่ายไปยาก จากรูปธรรมเป็นนามธรรม ขั้นตอนแต่ละขั้นไม่ควรห่างกันเกินไป

2.3 **ขั้นทดสอบประเมินผลเพื่อพัฒนา** (Developmental Testing) เมื่อผลิตชุดการเรียนแล้ว นำไปทดสอบหาประสิทธิภาพ เพื่อเป็นหลักประกันว่าชุดการเรียนนั้น มีคุณค่าที่จะนำไปสอน ไป ทดลองใช้ (Try - out) ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำไปทดลองสอนจริง เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษาเป็นอย่างน้อยเรียกคุณภาพของชุดการเรียนว่าประสิทธิภาพ

แนวคิดในการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนหรือสื่อ มีหลายแนวคิด บางแนวคิดใช้เกณฑ์พัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน บางแนวคิดใช้เกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์ โดยเฉลี่ยหรืออาจใช้เกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนทดสอบหลังเรียน โดยเฉลี่ยของนักเรียนทั้งกลุ่ม กับคะแนนทดสอบหลังเรียนในแต่ละจุดหมาย (อรพรรณ พรสีมา 2530: 129–131) เกณฑ์ที่ครูคาดหมายว่านักเรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมในระดับน่าพึงพอใจ โดยกำหนดเป็นเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงานและการประกอบกิจกรรมของนักเรียนทั้งหมดคือเปอร์เซ็นต์ของผลการสอนหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมด นั่นคือ E_1 / E_2 หรือประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ระดับประสิทธิภาพของชุดการเรียนที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และเป็นระดับที่ผู้สร้างชุดการเรียนพอใจ เรียกระดับประสิทธิภาพที่น่าพอใจนั้นว่าประสิทธิภาพ

ตัวอย่าง 80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนจากชุดการเรียนแล้ว นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัด หรือทำงานได้ผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 และทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80

การกำหนดเกณฑ์ E_1 / E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้น ให้ครูพิจารณาตามความเหมาะสม โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำ มักตั้งค่าไว้ 80 / 80, 85 / 85 หรือ 90 / 90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะหรือเจตคติศึกษา อาจจะตั้งค่าไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75 / 75 เป็นต้น

3. การทดลองใช้และการปรับปรุง ประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ นำชุดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีขั้นตอนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2541)

3.1 ทดลองกับนักเรียนแบบหนึ่งต่อหนึ่ง โดยการนำชุดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนหนึ่งคน ทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างเรียน จับเวลาที่ใช้ในการเรียน สัมภาษณ์หรือให้นักเรียนเขียนวิจารณ์ชุดการเรียนนั้น แล้วนำเอาข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

3.2 ทดลองกับกลุ่มย่อย โดยนำชุดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงแล้วในขั้น 3.1 ไปทดลองใช้กับนักเรียน 10 คน โดยจะมีการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วนำคะแนนจากการทดสอบมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 (นักเรียนอย่างต่ำ 8 คน ทำแบบทดสอบถูกไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม) แล้วนำผลมาปรับปรุงกิจกรรม เนื้อหาสาระและสื่อต่าง ๆ ตามข้อเสนอแนะที่ได้รับ

3.3 ทดลองกับกลุ่มใหญ่ หลังทดลองและปรับปรุงแก้ไขชุดการเรียนรู้ทั้งสองครั้งแล้ว นำเอาชุดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนหนึ่งห้องเรียน แล้วนำผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาหาประสิทธิภาพของบทเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80

4. วิธีคำนวณหาประสิทธิภาพ

4.1 ใช้เกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์โดยเฉลี่ยโดยประเมินผลพฤติกรรมต่อเนื่องซึ่งเป็นกระบวนการกับพฤติกรรมขั้นสุดท้าย ซึ่งเป็นผลลัพธ์กำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 / E_2 สูตรคำนวณมีดังนี้ (อรพรรณ พรสีมา 2530: 130-131)

$$E_1 = \frac{(\sum x / N)}{A} \times 100$$

โดยที่ E_1 หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการเรียนรู้
 $\sum x$ หมายถึง คะแนนรวมของนักเรียนจากแบบฝึกหัด หรือกิจกรรมที่มอบหมาย

N หมายถึง จำนวนนักเรียน

A หมายถึง คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมการเรียนรู้ทุกชิ้นรวมกัน

$$E_2 = \frac{(\sum F / N)}{B} \times 100$$

โดยที่	E_2	หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการเรียน
	$\sum F$	หมายถึง คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
	N	หมายถึง จำนวนนักเรียน
	B	หมายถึง คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

4.2 ใช้เกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์รวมและผลลัพธ์เฉพาะจุดมุ่งหมายเป็นการประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย โดยพิจารณาจากคะแนนสอบหลังเรียนเกณฑ์ที่ใช้คือ E_1 / E_2 มีสูตรดังนี้ (อรพรรณ พรสีมา 2530: 130-131)

$$E_1 = \frac{\bar{X}}{A} \times 100$$

โดยที่	E_1	หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์รวมโดยคิดเป็นร้อยละ
	\bar{X}	หมายถึง คะแนนสอบหลังเรียนโดยเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมด
	A	หมายถึง คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน

$$E_2 = \frac{\bar{F}}{P} \times 100$$

โดยที่	E_2	หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์เฉพาะจุดมุ่งหมายเป็นร้อยละ
	\bar{F}	หมายถึง คะแนนสอบหลังเรียน โดยเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดในแต่ละจุดมุ่งหมาย
	P	หมายถึง คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียนในแต่ละจุดมุ่งหมาย

เกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการเรียนที่สร้างขึ้นอาจ กำหนดได้ 3 ระดับ คือ

1. สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีค่าเกินร้อยละ 2.5 ขึ้นไป
2. เท่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดการเรียนเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไม่เกินร้อยละ 2.5
3. ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์แต่ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 2.5 ถือว่ามีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

4.3 ใช้เกณฑ์พัฒนาการของนักเรียน หมายถึงความก้าวหน้าของนักเรียน ที่เกิดจากการศึกษาบทเรียนหรือชุดการเรียน โดยพิจารณาจากความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบก่อนเรียน และคะแนนสอบหลังเรียน และพิจารณาว่านักเรียนมีความก้าวหน้าเพียงใด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ความแตกต่างระหว่างคะแนนทั้งสองชุดนั้นมีนัยสำคัญที่ระดับใด ระดับนัยสำคัญที่จัดว่าใช้ได้ ต้องไม่ต่ำกว่า .05 โดยใช้สูตรดังนี้ (อรพรรณ พรสีมา 2530: 129-130)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

$\sum D$	หมายถึง ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนของการทดสอบก่อนและหลัง
N	หมายถึง จำนวนนักเรียน
$\sum D^2$	หมายถึง ผลรวมของกำลังสองของความแตกต่างระหว่างคะแนน สอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคน
df	หมายถึง N - 1

นำค่าที่ได้จากการคำนวณไปตรวจสอบในตารางการทดสอบที ถ้าค่าที่ได้จากการคำนวณมากกว่าค่าที่ได้จากตาราง (ไม่คิดเครื่องหมายติดลบ) ย่อมแสดงว่า ชุดการเรียนหรือสื่อนั้นมีคุณภาพ และช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง

เจตคติ

1. ความหมายของเจตคติ

เจตคติ (Attitude) เป็นคุณลักษณะภายในของบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึก หรือเป็นปรากฏการณ์ทางจิตอันเป็นสาเหตุหนึ่งของพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งนักการศึกษาได้ให้ความหมายของ เจตคติดังต่อไปนี้

พร้อมพรรณ อุคมสิน (2538: 84) ได้กล่าวถึงความหมายของเจตคติว่าเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายหลังจากมีประสบการณ์ในสิ่งนั้น และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่จะสนองต่อสิ่งเร้าไปทางใดทางหนึ่ง หรือในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น แสดงออกใน

ลักษณะพึงพอใจ เห็นด้วยหรือชอบสิ่งนั้น สนับสนุนสิ่งนั้น ๆ อีกลักษณะหนึ่งคือแสดงออกในทางไม่พึงพอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย ไม่สนับสนุนสิ่งนั้นๆ

ตุซา จันท์ธอม (2541: 84) ได้กล่าวถึงความหมายของเจตคติไว้ว่า เจตคติหมายถึง ความรู้สึกหรือท่าทีของบุคคล วัตถุประสงค์ของ หรือสถานการณ์ต่างๆ ความรู้สึกหรือท่าทีนี้จะเป็นไปในทำนองพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ เจตคติไม่ได้ติดตัวมาแต่กำเนิด แต่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลและสามารถเปลี่ยนแปลงได้

จาโคโบวิทส์ (Jakobovits 1972: 271) ได้ให้ความหมายของเจตคติที่มีต่อกรเรียนภาษาต่างประเทศไว้ว่า หมายถึงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ หรือเป็นกลางๆ ต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ต่อเจ้าของภาษา และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

อลทพอร์ต (Alport 1985: 256) กล่าวว่า เจตคติเป็นสภาวะความพร้อมทางจิตใจซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์และสภาวะของความพร้อมนี้จะเป็นแรงกำเนิดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

เทอร์สโตน (Thurstone 1982: 531) กล่าวถึงเจตคติว่า เป็นผลรวมทั้งหมดของมนุษย์เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดหรืออารมณ์

อะแนสทาสี (Anastasi 1988: 470) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า หมายถึงความโน้มเอียงที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองว่าชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งเรานั้นๆ

จากความหมายของเจตคติที่กล่าวไว้ข้างต้น จะเห็นได้ว่าเจตคติเป็นสภาวะจิตที่บุคคลมีต่อบุคคล สิ่งของ หรือสถานการณ์ต่างๆ ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาในทิศทางใดทางหนึ่งตามความรู้สึก อาจสรุปได้ว่า เจตคติหมายถึงความรู้สึก ท่าที หรือความโน้มเอียงทางจิตใจของนักเรียนที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งทำให้พร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้าต่างๆ ไปในทางบวก ทางลบหรือเป็นกลาง และเจตคติของนักเรียนที่มีต่อสิ่งใดๆ นั้นสามารถสร้างและเปลี่ยนแปลงได้

2. องค์ประกอบของเจตคติ

พวงเพชร วัชรวิมลพงศ์ (2536: 45) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติว่ามีองค์ประกอบ 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบทางความรู้ (Cognitive Component) หมายถึง ความรู้ ความคิด ความเข้าใจต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น นักเรียนรู้ว่าการเรียนภาษาอังกฤษมีประโยชน์ต่อการศึกษาและอาชีพในอนาคตของตน

2. องค์ประกอบทางอารมณ์ (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกซึ่งจะเป็นตัวเร้าความคิด ขณะที่บุคคลคิดถึงสิ่งหนึ่งแล้วมีความรู้สึกชอบหรือเห็นว่าดีก็เป็นเจตคติทางบวก แต่ถ้าไม่ชอบหรือคิดว่าเป็นสิ่งไม่ดีก็เป็นเจตคติทางลบ เช่น นักเรียนรู้ว่าภาษาอังกฤษมีประโยชน์ต่อการศึกษา และอาชีพในอนาคต แต่นักเรียนอาจรู้สึกชอบภาษาอังกฤษหรือไม่ชอบภาษาอังกฤษก็ได้

3. องค์ประกอบทางพฤติกรรม (Behavioral Component) หมายถึง การกระทำหรือการตอบสนองสิ่งเร้าตามทัศนคติที่มี เช่น นักเรียนรู้ว่าภาษาอังกฤษมีประโยชน์ และนักเรียนชอบภาษาอังกฤษ ดังนั้นนักเรียนจึงตั้งใจเรียนภาษาอังกฤษ ในขณะที่เดียวกันนักเรียนรู้ว่า ภาษาอังกฤษมีประโยชน์ แต่นักเรียนไม่ชอบภาษาอังกฤษ ดังนั้นนักเรียนจึงเบื่อหน่ายการเรียนภาษาอังกฤษและไม่ตั้งใจเรียน

จากแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของเจตคติจะเห็นได้ว่า เจตคติมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านปัญญา องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม ซึ่งองค์ประกอบทั้งสามด้านนี้มีความสัมพันธ์กัน เพราะเมื่อมีความรู้ความคิดหรือความเชื่อแล้วก็จะทำให้เกิดความรู้สึกเกิดอารมณ์ จึงส่งผลให้เกิดการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมในที่สุด

3. ความสำคัญและประโยชน์ของเจตคติ

นักวิชาการและนักจิตวิทยาได้เสนอแนวคิดที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของเจตคติดังนี้

สุชา จันทรเอม (2541: 252) ได้กล่าวถึงความสำคัญของเจตคติไว้ว่า เจตคติมีความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นอย่างมาก บุคคลผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อบุคคลใด วัตถุใด เหตุการณ์ใด หรือเรื่องใด บุคคลนั้นก็จะไม่รังเกียจสิ่งเหล่านั้น เช่น นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอน นักเรียนคนนั้นก็ชอบเรียนกับครู ครูก็จะสอนด้วยความสะดวก ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์เป็นอันมากต่อการเรียนการสอน

อัจฉรา วงศ์โสธร (2539: 167) กล่าวถึงความสำคัญของเจตคติว่า เจตคติและแรงจูงใจมีอิทธิพลต่อการเรียนภาษาที่ 2 หรือภาษาต่างประเทศ และอาจเป็นตัวกำหนดสัมฤทธิ์ผล ในการเรียนเท่ากับองค์ประกอบอื่นๆ เช่น ความถนัดในการใช้ภาษา (Aptitude) ความเฉลียวฉลาด (Intelligence) หรือประสบการณ์ภูมิหลังของนักเรียน

สันติพร ภูพงษ์ (2537: 256) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของเจตคติไว้ 3 ประการ คือ

1. เจตคติเป็นสิ่งที่จะช่วยใ้บุคคลได้บรรลุเป้าหมายบางอย่างที่ต้องการ จะเห็นได้จากกรณีที่บุคคลต้องการจะทำงานชิ้นหนึ่งให้สำเร็จด้วยดีมีประสิทธิภาพ ก็จะต้องสร้างเจตคติที่ดี

ต่อการทำงานชิ้นนั้น จึงจะมีโอกาสทำงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นเจตคติบางอย่างจึงมีประโยชน์ในการช่วยให้บุคคลได้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

2. เจตคติช่วยให้บุคคลมีหลักการและมีกฎเกณฑ์ในการแสดงพฤติกรรม เจตคติช่วยพัฒนาค่านิยมให้กับบุคคล การที่บุคคลมีเจตคติต่อผู้คน เหตุการณ์ สถานการณ์และสิ่งต่างๆ ในสังคมจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลสามารถประเมิน และตัดสินใจได้ว่าตนจะเลือกและยึดถือหลักการประพฤติตนอย่างไร จึงจะเป็นที่ถูกต้องเหมาะสมเป็นประโยชน์กับตนเองและผู้อื่น

3. เจตคติเป็นสื่อหรือช่องทางที่จะช่วยให้บุคคลได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้คนและสิ่งต่าง ๆ (Knowledge Function) ถ้าบุคคลไม่มีเจตคติต่อผู้คน เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ใด ก็จะไม่ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ

ไทรแอนดิส (Triandis 1971: 4-5) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของเจตคติไว้ว่า

1. เจตคติช่วยทำให้บุคคลเข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวโดยการจัดรูปแบบหรือ จักรระบบสิ่งของต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัว

2. เจตคติช่วยให้มีการเข้าข้างตัวบุคคล โดยช่วยให้บุคคลนั้นหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดี และช่วยปกป้องความจริงบางอย่าง

3. เจตคติช่วยบุคคลในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่ซับซ้อน ซึ่งมีปฏิกิริยาตอบโต้หรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกไปนั้น ส่วนมากจะนำในสิ่งที่นำความพอใจมาให้

4. เจตคติช่วยให้บุคคลแสดงออกถึงค่านิยมพื้นฐานของตนเอง

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าเจตคติมีความสำคัญต่อชีวิตของคนเราเพราะเจตคติจะช่วยให้บุคคลประเมินตนเอง ตัดสินใจได้ว่าจะประพฤติปฏิบัติอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ในสังคม ถ้าบุคคลมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งใด ก็จะทำให้บุคคลนั้นเกิดความรู้สึกความเชื่อที่จะกระทำสิ่งนั้น ในการเรียนรู้ภาษาก็เช่นเดียวกัน ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาก็จะมีความเชื่อและความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาในที่สุด

4. เจตคติในการเรียนภาษา

สำหรับการเรียนการสอนภาษา เจตคติของนักเรียนมีผลต่อการเรียนรู้ภาษา เจตคติของนักเรียนเป็นตัวแปรทางด้านจิตวิทยาและบุคลิกภาพของตัวนักเรียน ซึ่งมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษา แครชเชน (Krashen 1983: 71) พบว่าปัจจัยด้านเจตคติและความรู้สึกมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาที่สอง ซึ่งสอดคล้องกับ ซาวิญอง (Savignon 1983: 110) ได้กล่าวถึงความสำคัญของเจตคติต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองว่าในบรรดาตัวแปรมากมายในการเรียนรู้ภาษานั้น เจตคติของนักเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญที่มองเห็นกันมากที่สุด และตัวแปรที่สำคัญที่สุด

ที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองก็คือเจตคติของนักเรียนนั่นเอง การ์ดเนอร์และแลมเบิร์ต (Gardner and Lambert 1972: 20) เชื่อว่าเจตคติและแรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาที่สอง อีกทั้งเป็นตัวแปรที่เป็นอิสระจากความถนัดทางภาษาและสติปัญญา เจตคติเป็นสิ่งที่พัฒนามาจากครอบครัว พ่อแม่ที่มีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศและวัฒนธรรมต่างชาติ ลูกจะมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติทางบวกด้วย การ์ดเนอร์และแลมเบิร์ต แบ่งเจตคติออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. เจตคติเชิงบูรณาการ (Integrative Attitude) หมายถึง การที่นักเรียนมีเจตคติต้องการเป็นเหมือนสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่มชนเจ้าของภาษา มีความเต็มใจที่จะเกี่ยวข้องกับเจ้าของภาษานั้นๆ

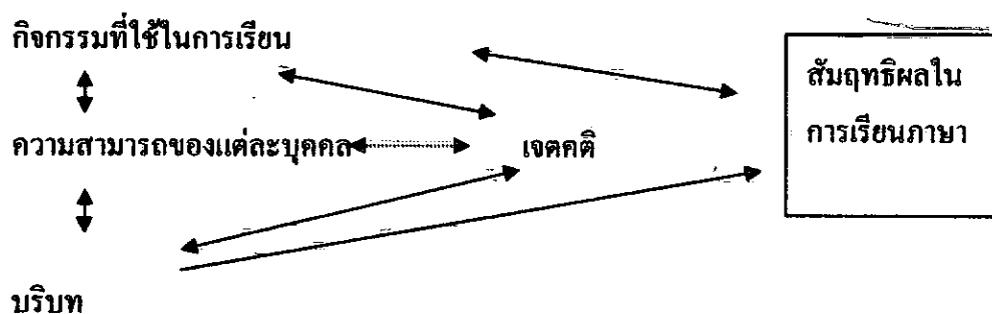
2. เจตคติเชิงเครื่องมือ (Instrumental Attitude) หมายถึง การที่นักเรียนมีเจตคติต้องการนำภาษาไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ กับสมาชิกของกลุ่มเจ้าของภาษา

บราวน์ (Brown 1981: 115) กล่าวว่าเจตคติทั้งสองลักษณะนี้ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาที่สอง และเจตคติทั้งสองประเภทนี้ไม่ได้แยกจากกันเป็นอิสระอย่างชัดเจน แต่ผสมกลมกลืนกันไป

แครชเชนและเทอเรล (Krashen and Terrell 1981: 23) มีความคิดเห็นว่า เจตคติเพื่อนำภาษาไปใช้ประโยชน์ จะส่งผลให้นักเรียนต้องการเกี่ยวข้องกับเจ้าของภาษา เพียงเพื่อจุดประสงค์บางอย่างเท่านั้น ดังนั้นความต้องการในการเรียนภาษาอาจสิ้นสุดลง เมื่อบรรลุจุดประสงค์ ในขณะที่เจตคติต้องการให้เหมือนสมาชิกของกลุ่มชนเจ้าของภาษาจะสัมพันธ์กับการเรียนรู้ภาษาที่สอง เมื่อนักเรียนอยู่ในสภาพที่ต้องปรับตัวให้เหมือนเจ้าของภาษา

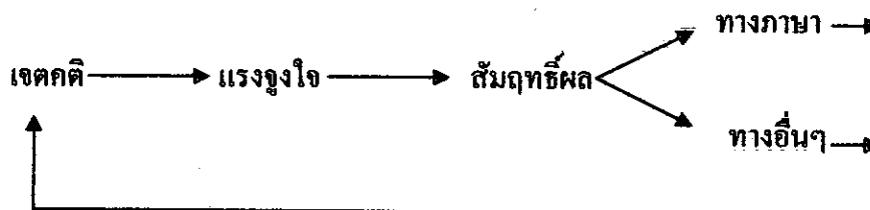
ลิตเติลวูด (Littlewood 1984: 68) กล่าวว่า การเรียนภาษาต่างประเทศมีเจตคติเป็นกำลังสำคัญนำไปสู่ความสำเร็จของการเรียนรู้ นอกจากเจตคติของนักเรียนดังกล่าวแล้วเจตคติที่มีต่อตัวครูและชั้นเรียนก็มีความสำคัญ นักเรียนที่มีความรู้สึกว่าการเรียนภาษาในชั้นเรียนมีความสนุกสนานชอบครู จะใช้ความพยายามในการเรียนภาษามากขึ้น และถ้านักเรียนประสบความสำเร็จในการนำภาษาไปใช้ได้จริงเกิดขึ้นบ่อยครั้ง จะทำให้นักเรียนมีเจตคติเพื่อนำภาษาไปใช้ประโยชน์

ออลเลอร์ (Oller 1977: 323) เชื่อว่าเจตคติเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียนภาษาต่างประเทศ เจตคติสังเกตไม่ได้ แต่สามารถตีความได้จากพฤติกรรม การที่บุคคลมีเจตคติที่ดีต่อตัวเองในการเรียนภาษา จะทำให้มีจิตใจรักภาษานั้น และพยายามใช้ภาษาในการสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ สิ่งเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาเป็นอย่างดี นอกจากนั้น ยังเห็นว่าการสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับการเรียนภาษาต่างประเทศ อาจเปลี่ยนแปลงได้ไม่คงที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคล สิ่งแวดล้อม และกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนซึ่งเขาได้เสนอรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับความสำเร็จในการเรียนภาษาดังนี้

แผนภูมิที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับความสำเร็จในการเรียนภาษาของออลเลอร์
ที่มา : ออลเลอร์ (Oller 1977: 172-184)

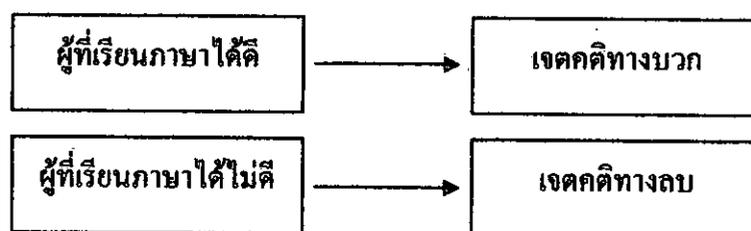
การ์คเนอร์และแลมเบิร์ต (Gardner and Lambert 1972: 266-272) มีความเห็นสอดคล้องกับรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับความสำเร็จของออลเลอร์ และเห็นว่าอาจมีความสัมพันธ์กันในทางอ้อมระหว่างเจตคติกับความสำเร็จในการเรียนภาษา กล่าวคือการสร้างเจตคติที่ดีจะช่วยให้นักเรียนเรียนภาษาได้สำเร็จ และความสำเร็จในการเรียนภาษาจะส่งผลย้อนกลับไปสู่เจตคติของนักเรียนด้วยการ์คเนอร์และแลมเบิร์ต จึงได้เสนอรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับความสำเร็จในการเรียนภาษาดังนี้

แผนภูมิที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับความสำเร็จในการเรียนภาษาของการ์คเนอร์และแลมเบิร์ต

ที่มา : การ์คเนอร์และแลมเบิร์ต (Gardner and Lambert 1972: 268)

ซาวิยอง (Savignon 1972 ก: 20-34) มีความคิดเห็นว่าความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศเป็นตัวกำหนดเจตคติ กล่าวคือ นักเรียนเรียนภาษาได้ดีจะเกิดเจตคติทางบวก ส่วนนักเรียนเรียนภาษาได้ไม่ดีจะเกิดเจตคติทางลบ และเสนอรูปแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและการเรียนภาษาดังนี้

แผนภูมิที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและการเรียนภาษาของชาวียอง (Savignon)

ที่มา : ชาวียอง (Savignon 1972: 20-24)

จากแนวคิด ทฤษฎีและหลักการดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เจตคติต่อการเรียนภาษานั้นเกิดจากสภาวะแวดล้อมของตัวนักเรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ในด้านครอบครัว สังคมและวัฒนธรรม เจตคติดีมีบทบาทที่สำคัญ ความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศขึ้นอยู่กับเจตคติของนักเรียนที่มีต่อเจ้าของภาษาและวัฒนธรรมนั้นๆ รวมทั้งความเหมาะสมในการสร้างแรงจูงใจของบทเรียนและกิจกรรม รวมไปถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน เมื่อนักเรียนเข้าใจมองเห็นคุณค่าของภาษา จะเกิดความรักและเอาใจใส่ในการเรียน ทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษา

5. องค์ประกอบย่อยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติในการเรียนภาษาต่างประเทศ

ผลสัมฤทธิ์หรือความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศนั้น มีความสัมพันธ์อย่างมากกับเจตคติของนักเรียน ทั้งด้านที่เกี่ยวกับภาษาที่เรียน ตัวชนชาติเจ้าของภาษา หรือด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับภาษาก็คือการมีเจตคติที่ดีจะสามารถทำให้ผลการเรียนดีขึ้นหรือประสบความสำเร็จในการเรียน

อัจฉรา วงศ์โสธร (2539: 31) กล่าวว่า ความถนัดทางภาษาเป็นความสามารถด้านภาษา และองค์ประกอบย่อยส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ ในการเรียนภาษาต่างประเทศ และเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ

จาโคโบวิทส์ (Jakobovits 1972: 91-115) กล่าวถึงองค์ประกอบย่อยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติในการเรียนภาษาต่างประเทศไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางการสอน ซึ่งประกอบด้วย คุณภาพการสอนของครู โอกาสการเรียนรู้ของนักเรียน การประเมินผล

2. องค์ประกอบด้านตัวนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย สติปัญญา ความสามารถทางภาษา ความถนัดทางการเรียนภาษา สมรรถภาพในการรับความรู้ใหม่ นิสัยทางการเรียน

3. องค์ประกอบทางสังคมและวัฒนธรรม ผลอันเกิดจากองค์ประกอบทางสังคมและวัฒนธรรมคือ ความสนใจในภาษาที่เรียน เจตคติที่มีต่อภาษานั้น

การ์คเนอร์ (Gardner 1985: 110-111) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ปัจจัยทางครอบครัวหมายถึง การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาซึ่งเป็นผู้ปลูกฝังเจตคติต่อการเรียนภาษาต่างประเทศของบุตร ปัจจัยทางเพศ ซึ่งพบว่าเด็กผู้หญิงจะมีแนวโน้มของเจตคติเชิงบวกมากกว่าเด็กชาย และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม นักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติเพื่อต้องการให้เป็นเหมือนสมาชิกของกลุ่มชนเจ้าของภาษา

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบย่อยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติในการเรียนภาษาต่างประเทศ อาจเกิดจากอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ซึ่งได้แก่วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสามารถทางภาษา ความถนัดทางภาษา สติปัญญาของนักเรียน ครอบครัว เพศ สิ่งแวดล้อมรอบตัวของนักเรียนและการเรียนการสอนของครู

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยภายในประเทศ

ธนาลัย คปนิษฐ์ (2535: บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษและทักษะทางสังคมด้วยเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือกัน กับการเรียนแบบปกติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษด้วยการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค CIRC มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษด้วยการเรียนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในด้านการอ่านออกเสียง การพูดได้ตอบ แต่ไม่พบความแตกต่างของทักษะทางสังคมระหว่างนักเรียน ที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนปกติ

วรรณารถ เกื่อนคำ (2539: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยวิธีร่วมมือกันเรียนรู้แบบผสมผสาน (CIRC) และการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบร่วมมือกันเรียนแบบผสมผสานสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการทดสอบก่อนเรียน และนักเรียนที่ไม่ได้รับการทดสอบก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการสอนและการทดสอบก่อนเรียน ไม่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วรุณี อุ่นบุญ (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเน้นการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย

พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเน้นรูปแบบการร่วมมือกันเรียนรู้ที่พัฒนาโดยใช้กระบวนการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสูงกว่าเกณฑ์ความรอบรู้ที่กำหนดไว้ เป็นร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

นลินี ทีหอกำ (2541: 98) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง โจทย์ปัญหาและเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่อง โจทย์ปัญหาและเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อัญญา สุขกระโทก (2543: บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยประยุกต์ใช้วิธีร่วมมือกันเรียนรู้แบบผสมผสาน (CIRC) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยประยุกต์ใช้วิธีร่วมมือกันเรียนรู้แบบผสมผสานการอ่านและการเขียน (CIRC) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 78.85 และจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 86.66

วีรัชย์ ศรีสร้อย (2544: 66) ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านการเขียนและความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารตามแนวคิดของคีธ จอห์นสัน (Keith Johnson) กับการสอนตามคู่มือครูผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

อัมพร เต็มดี (2545: บทคัดย่อ) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน สำหรับนักเรียนประถมศึกษา อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โดยมีขั้นตอนการพัฒนาชุดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอนคือ 1) ศึกษาความต้องการและข้อมูลพื้นฐาน 2) พัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ 3) ทดลองใช้ 4) ประเมินและปรับปรุงแก้ไข ผลการทดลองพบว่านักเรียน ครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องในชุมชนต้องการให้มีการพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน สำหรับนักเรียนประถมศึกษา อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โดยให้แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและผู้รู้ในท้องถิ่น ชุดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 80.10/80.25 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนก่อนและหลัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่สำคัญระดับ 0.05 โดยหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้มีคะแนนสูงกว่าก่อนใช้ชุดการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อชุดการเรียนรู้เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน รู้สึกรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนมากขึ้น และนักเรียนมีความสามารถในการทำชิ้นงาน อยู่ในระดับดี

ศรีสุวรรณ วิวิธเทศ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบให้นักเรียนร่วมมือกันกับการสอนแบบปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบให้นักเรียนร่วมมือกันกับการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของกลุ่มสอนแบบร่วมมือกันสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการสอนแบบปกติ

โนรี บุญยะศิลป์ (2549: 82) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เรื่อง การนำเที่ยวในจังหวัดนครปฐม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อชุดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อชุดการเรียนรู้ด้านรูปแบบ ลักษณะของชุดการเรียนรู้ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรม และด้านการนำไปใช้อยู่ในระดับดีทุกด้าน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

สลาวิน (Slavin 1980) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเรียนแบบร่วมมือ ผลการวิจัยสรุปว่าการเรียนแบบร่วมมือโดยจัดนักเรียนเป็นกลุ่มๆ ช่วยพัฒนาและส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ทั้งนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับสูง และนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำ และความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติและความผูกพันในชั้นเรียนก็เป็นไปในทางที่ดี

บัตเลอร์ (Butler 1991: 78) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนด้วยตนเองกับคอมพิวเตอร์ การทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนเกรด 6 การเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกลักษณะหนึ่ง แต่ก็มีเป้าหมายทางการศึกษาแตกต่างจากการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ วัตถุประสงค์ในการศึกษาเรื่องนี้ก็เพื่อจะสำรวจว่าจะนำวิธีการสอน โดยการเรียนแบบร่วมมือมาใช้กับการศึกษาคอมพิวเตอร์ได้หรือไม่เพียงใด จากการทดลองให้มีกลุ่มที่เรียนด้วยตนเองกับกลุ่มที่สอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ โดยทำการทดสอบการแก้ปัญหาก่อนเรียนและหลังเรียนทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า กลุ่มทดลองที่มีการปฏิสัมพันธ์ภายในชั้นมีทักษะในการตัดสินใจแก้ปัญหา ได้ดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ชุนด์เลอร์ (Schundler 1992 อ้างถึงใน วุฒิ อุ่นบุญ 2540: 82) ได้ศึกษาผลของความเข้าใจในการอ่านจากการสอนโดยใช้รูปแบบ CIRC และการเรียนร่วมกันกับเพื่อนในทีมกับการสอนอ่านตามปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรดสองโดยใช้เวลาในการทดลองเป็นเวลา 20 สัปดาห์ กลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยเทคนิค CIRC ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยวิธีสอนตามปกติ

และแบ่งกลุ่มตามปกติ ในแต่ละกลุ่มจะมีนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษรวมอยู่ด้วย ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางความเข้าใจในการอ่านของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้รูปแบบ CIRC จะแสดงให้เห็นถึงคะแนนพัฒนาการความเข้าใจในการอ่านได้ดีกว่า

แมคโดนัลด์ (MacDonald 1973: 1950A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาและประเมินค่าของชุดการสอนแบบใช้สื่อประสม เพื่อตรวจสอบเปรียบเทียบผลของความสำเร็จและเจตคติของวิธีสอน โดยใช้ชุดการเรียน แบบใช้สื่อประสมเพื่อเรียนด้วยตนเองกับวิธีเรียนด้วยการสอนแบบธรรมดาที่ใช้บรรยายและอภิปราย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักศึกษาจำนวน 126 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือชุดการเรียน ที่ใช้สื่อประสม 3 กล้อง แบบทดสอบเจตคติภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติต่อวิธีสอนที่ใช้ชุดการเรียน ในระดับสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียน

เอ็ดเวิร์ดส์ (Edwards 1997: 374 A) พัฒนาสร้างชุดการเรียน ศึกษาถึงกลวิธีการสอนเขียนแนวใหม่ในชั้นเรียนระดับเกรด 1 และ เกรด 2 โดยใช้สื่อการสอนเขียนที่สร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนเกรด 1 และ เกรด 2 จำนวน 175 คน ซึ่งได้ใช้ชุดการสอนเขียนทั้งที่นำกลับไปทำที่บ้านและในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่าสื่อการสอนเขียนที่หลากหลาย ช่วยให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียน ส่วนด้านความคิดเห็นต่อชุดการสอนเขียน นักเรียนมีความรู้สึกรับชอบชุดการสอนเขียน

จากการศึกษางานวิจัยทั้งต่างประเทศและภายในประเทศสรุปได้ว่า ลักษณะการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือเป็นการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่ง ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม กิจกรรมการเรียนเน้นให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องพึ่งพาอาศัยกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน และอาจนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ให้มีทักษะการอ่านและการเขียนสูงขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งอาจสร้างเจตคติที่ดี ต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน จากการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม หลังจากครูสอนแล้ว